

Di'ibu Dios Myooy Ja Jesukristu Es Ttuknijáwadut Ja Myaduumbuty

¹ Di'ibuts nguxjaapy mä tyadu neky, yu'u di'ibu Dios myooy ja Jesukristu es ttuknijáwadut ja myaduumbuty di'ibu tsojkup es tsojk tyuna'añ jyata'añuty. Jesukristu tkejxy nidu'ugu 'yanklus mä uj, Fwank, Jesukristu myaduumbu, es tuuts xytyuknijawu tugekyu tyadu. ² Paaty mä tyadu neky nnikajxpétyuts ko tyuy'ajtunuty di'ibuts n'ijx nmudoo, ko yu'u ja Diosu 'yayuk es di'ibu Jesukristu xytyuk'ijx xytyuknija'ajuts.

³ Dios kunu'xadup di'ibuty kyajxtup, es kunu'xadup nandu'un di'ibu myudeepy ja myadya'agyu tyadu ayuk, es tmabáktut es tkuydyündut di'ibu ijtp yaa kaxja'ay, mat ko tu wyingón ja tiempu mä tyuna'añ jyata'añuty.

Fwank tnijayu ja mabujkphujk nijuxtujk pekypyu

⁴ Uj Fwank. Nnijáyuts yu mabujkphu di'ibu naymyujkadup mä juxtujkpu kajpn Asyu ñaqaxóty. Wa'an ja Dios mgunu'xadu es mmo'oyadu ja agujk'ajt jotkujk'ajtun, ja Dios di'ibu ijtp, du'uñam 'ity, es du'uñam 'yita'añ. Nandu'un mgunu'xadut ja Espíritu Santu es mmo'oyadut ja agujk'ajt jotkujk'ajtun, ja Espíritu Santu di'ibu ijtp mä uñaaybyajn mä Dios yajkutíky, es ttuñ juxtujk naxu tuunk. ⁵ Es nandu'un ja Jesukristu,

di'ibu ñikajxpejtypy ja tay'ajtan, mgunu'xadat es mmo'oyadat ja agujk'ajt jotkujk'ajtan, di'ibu jawyiin jikypyijk ko 'ye'ky, es tyam yajkutíky ma nidagekyu naxwíñadu ja'ayudyu ryey. Jesukristu xytsyojkum, tu xyajwátsum ja nbojpa'ajtum mat ja ñe'pyñ, ⁶ es tu xypyajtkum yajkutujkpu es teedyaty, es nmadu'unam ja Dios Teety. jN'ok'awdajtum ja Jesukristu di'ibu wine xuu winu tiempu tmadaty ja maj'ajtan esu mak'ajtan! Wa'an du'unaty.

⁷ Ixtu, Kristu miimp yoodsóty. Nidagekyu naxwíñadu ja'ay t'ixtat, es extu ja'ajaty di'ibaty ya-jkruuzpajtadu; es nidagekyu naxwíñadu ja'ayuty jyu'uuy ya'axtat ko t'ixtat. Es du'un jyata'añ. Wa'an du'unaty.

⁸ Nindsan'ajtum Dios, di'ibu tugekyu mak'ajtan myadajtypy, yu'u du'un junaamp: “Ujtsu du'un éxtum ja A es éxtum ja Z, ujtsu du'un ja jawyiimbu es ja tim okpu, di'ibu ijtp, du'uñum 'yity, es du'uñum 'yita'añ.”

Fwank t'ixy ja Kristu

⁹ Uj Fwank, mmambujkpuaty. Mat yu'ugyajxmu Jesus uj n'ityuts mat miidsaty ma'Diosu kyutujkan, ayo'on es ma'xtujkan. Tuts xyapujta'aktu éxtum tsimyjya'ay ya ma'islu di'ibu xyu'ajtypy Patmas, mat ko ngajxwa'xyuts ja Diosu 'yayuk es nnigajxy nnimadya'agyuts ja Kristu. ¹⁰ Ma' tu'ugu domingu xuu ja Espíritu Santu xyñigudákuts. Nétuts nmadooy éxtum pán mak kyajxy n'uxku'hyuts mat tu'ugu ayuk, du'un éxtum ya'axy ja trompetu, ¹¹ es xy'anmaayuuts:

—Kuxja'ay nekykyujxm di'ibu m'ijxypy, es tuknigaxu tadau neky ja mabujkputy di'ibu naymyujkudup maq tyadu juxtujkpu kajpn: Éfesu, Esmirnu, Pérgamu, Tyatiiru, Sardus, Filadelfyu esu Laodiseeu.

12 Nwq'kambijtyuts es n'ixa'añuts pándsu dun xymyugajxp. Nétuts n'ijxy juxtujku ooru kandaleeru, **13** es kujk'aay maq tadau kandaleeru, n'ijxyuts kyuxe'eky éxtum tu'ugu yedyujk, es ñaywyítxuty yeñ, extu tekyjyujp'ambaqat, es tmudaty tu'ugu 'yooru kaqatsywuyun di'ibu jantsy muju 'yok. **14** Yu wyaay poop éxtum lanu pooppu, es éxtum tsajp'e'pyky, esu wyiin du'vn kyuxe'eky éxtum junya'angun. **15** Yu tyeky jantsy tu'xp, éxtum bronu ko muk 'yambeky; esu kyajxy jantsy muk, éxtum 'yuutsy pyumimy ja muj nuudáx. **16** Maq yu 'yaga'añgyu'u tmudaty juxtujku madsa'a, esu wyiin jyujp tu'xp éxtum ko tye'xy ja xuu mut winu myujaq. Es maq 'yaq pyudsemy éxtum tu'ugu espuqaadu jujpki'pyñ es majtskuu 'yaq.

17 Kots n'ijxy, ngudaqayuts tyeky'ujxy éxtum o'kpu. Es yu'u tyuknikooñuts ja 'yaga'añgyu'u, es xy'anmaqayuts:

—Katu mdsu'ugu. Ujtsu du'vn ja jawyiimbu es ja tim okpu. **18** Ujtsu du'vn di'ibu jiky'ajtp. Tuuts n'ok'o'kpu, nétuus njikypyejky, es njiky'átyuts winu xuu winu tiempu, es nmudajtypyuts ja kutujkuu esuts nyajjikypyáku ja o'kputy. **19** Kuxja'ay di'ibu tu xy'ixy, di'ibu jaa tyam, es di'ibu ya'ixaamp óknum. **20** Yu'u du'vn 'yandijpy ja ayu'udsyu winmaqañ, ja juxtujkpu madsa'a di'ibu tu xy'ixy madsu n'aga'añgyu'u es ja juxtujkpu

ooru kandaleeru. Ja juxtujkpu mudsa'q ja'a 'yandijpy ja juxtujkpu n'ayuk kajxwa'xputs ma ja mubujkputujk ñaymyúkudu, esu juxtujkpu kandaleeru ja'a 'yandijpy ja mubujkputy di'ibu naymyujkudup ma juxtujkpu kajpn.

2

Ayuk yajtuknigéxy ja mubujkputujk jap Éfesu

¹ 'Du'un xyñijáyut yu n'ayuk kajxwa'xputs di'ibu ijtp ma ja mubujkputujk ñaymyúkudu jam Éfesu. "Du'un jyuun'añ di'ibu myudajtypy juxtujkpu mudsa'q 'yaga'añgyu'ujóty es jyuudity kujk'quay ma tudu juxtujkpu ooru kandaleeru: ² Uj nnija'abuts di'ibu mduundup, wi'ix mmuktundu, es ja ma'xtujkun di'ibu mmudajttup. Es nnija'abuts ko kyaj mbaqat xymyuma'xtúktu ja axuk ja'aqyuty. Nan nnija'abuts ko tu xywyinma'añ'íxtu di'ibu nugoobu ñayñigajxudu ko yu'u 'yapóstulaty, es tu xyajnidu'xtu ko yu'udyu andákuty. ³ Tu xymyudánudu es xytyuknaxtu ja ayo'on mut ujtskyuxm, es ni tu mgatsipka'axtu. ⁴ Per ma miidsuty tam tits nga'oyjya'ap, yu'u ko kyaj xy'oknakytsojknuduts éxtum jawyíñup. ⁵ Jamyatstu éxtum tuuyup xytsyojktuts es yajxónuts xymyuduundu. Yajjambíttu mjot es jiky'attu jatugok éxtum naty jawyiin. Pun kyaj mjodumbíttu, nninujxtup es nbujkudut ja mgandaleeru ma 'yity. ⁶ Oyu du'uñ xytyundu ko xykyatsoktu ja nikoláytudyu 'yaxuk jiky'ajtu, mut ko uj nandu'un n'axuk'ijxpyuts. ⁷ Di'ibu mudoodup, wa'an tjaygyúkudu di'ibu ja Espíritu Santa 'yanmaqaydyubu tudu mubujkputujk ma

ñaymyúkudu. Pán madakp, tyaqadu nmo'oyupts es tjue'xut ja ujts tueump di'ibu yajjiky'ajtp es tsajpótm 'ity."

Ayuk yajtuknigéxy ja mubujkphujk jap Esmirnu

⁸ 'Nijayu nandu'un yu n'ayuk kajxwa'xpats di'ibu ijtp ma yu mabujkphujk ñaymyúkudu jam Esmirnu: "Du'un jyuna'añ yu jawyiimbu esu tim okpu, di'ibu ok'o'kpua es net jyikpyejky. ⁹ Uj nnija'abuts ko m'ayoodap. Per jotkujkudu mat ko Dios mdsókudu es mbudukudu. Es nnija'abuts ko nágoo mni'ow mniyaqaxdu di'ibáty naydyíjudap ko 'yisraelítaty, di'ibu situy je'eyu ko myujku'umadúndu. ¹⁰ Katu mdsu'ugudu mat ko m'ayowa'andu. Yu mujku'ugópk yu'uy winma'añ myo'oyaampy ja myaduumbatty es mbujta'aga'añtaty pujxndugóty miidsatty nidu'ugatty, es waanu tiempu mya"ayowa'añtaty mak, es du'un xymyastu'uttat ja mmabujkunatty. Yajti'igyudu mjot mwinma'añtaty extu o'kunbyaaty, es ujts miits nmo'oydyap yu jiky'ajtu winu xuu winu tiempu. ¹¹ Di'ibu madoodap, wa'an tjaygyúkudu di'ibu 'yanmaaydyap ja Espíritu Santo tada mabujkphuy di'ibu naymyujkuduap: Pán madakp, kyaj ja'a pyaqadudat ja ayo'on di'ibu du'un éxtumu ja'ay 'yooktu myumajtsk ok."

Ayuk yajtuknigéxy ja mubujkphujk jap Pérgamu

¹² 'Nijayu nandu'un yu n'ayuk kajxwa'xpats di'ibu ijtp ma ja mabujkphuy ñaymyúkudu jam Pérgamu: "Du'un jyuna'añ di'ibu myadajtupy ja espaaadu jujpki'pymbuya es majtsku 'yaq: ¹³ Uj nnija'abuts ko mdsu'unudu ma ja Satanás 'yane'emy. Es nan nnija'abuts kots miits

xypyanyjxtu amumdu'uk jot, es kyajts xymyastu'uttu oy tjaya'o'ktu ja n'ayuk kajxwa'xpua Antipas maq miidsaty, jap maq ja Satanas tsyuunua.

14 Per maq miidsaty tam tits nga'oyjya'ap, mat ko tam naymyikuty mat miidsaty di'ibu pyanujxtup ja Balamu 'yuxpujkun. Tadu Balan yea' wyinma'añmyooy ja Balak wi'ix dyajpekytyunat ja israelity, ttuktsu'tstu ja tsu'utsy di'ibu ta yajtukwindsu'ugu ja agojwinnaxaty, es myu'induundu.

15 Njuna'añudsu du'unu tyaqadu mat ko maq miidsaty, ta di'ibu pyanujxtup ja nikolaytudyu 'yuxpujkun, mat ko uj nandu'un n'axuk'ijxpyuts.

16 Paqty jodumbittu. Pun kudii, nuqxupts es nyajkutagoyuptsu tadu axuk ja'ayaty mat ja espaaqdu di'ibu padshuump madsu n'aa.

17 Di'ibu muddoodup, wa'an tjaygyukudu di'ibu ja Espiritu Santo 'yanmaaydyup ja mubjkpatty di'ibu naymyujkudup: Pun madakp, ndukju'xupts ja ayu'udsya'bua manaa. Es nandu'un nmo'oyupts tu'ugua poop tsaq di'ibu myudajtypy kuxja'ay yu xyuu jembyu di'ibu ni pun tkanijawu, ja'ayu nnija'ap di'ibuts nmeepy."

Ayuk yajtuknigéxy ja mubjkpuejk yap Tyatiiru

18 'Nijayu nandu'un yu n'ayuk kajxwa'xputs di'ibu ijtp maq ja mubjkpuejk naymyukudu jam Tyatiiru: "Du'un jyuna'añ ja Diosu 'yU'unk di'ibu myudajtypy ja wyiin extam ujanya'angan, esu tyeky du'un extam ja bronsu di'ibu jantsy tu'xp: **19** Uj nnija'abuts di'ibu mduundup. Nnija'abuts ja mdsojkunaty, yu mmubujkunaty, yu mma'xtujkunaty, es wi'ixu Dios xymyudundu. Es nnija'abuts ko tyam xytyundu

oy waanu ni'igu kudiinum jawyíñup. **20** Per mdugooydyup mut ko xyña'ixtu tadu toxytyujk Jezabel di'ibu nayñigajxup ko yu'u Diosu 'yayuk tkajxwa'xu, per je'eyu 'yanda'aky es twin'undu ja di'ibuts xymyuduundup, es myu'indúndut es nan tju'xtu ja di'ibu tu yajtukwindsu'ugu agojwinnáxut. **21** Uj tus njamo'oyu tiempu esxyup yu'u tu jyodumbity, esxyup tu dyajtugátsy ja wyinma'añ. Per kyajpu du'un tu ttuna'añ, kyaj tu tmastu'uty ja mu'induuunk. **22** Ja'agyujxm ko kyaj tmastu'uty ja pekytyu'unun, ujtsus nyajka'ap tu'ugu pa'am es 'yayówt muk, nandu'u n 'yayówt pánuty muut pyekytyundu pun kyaj tmastu'uttu ja pyekytyu'unun. **23** Es nya'oogupts ja Jezabelu 'yu'unguty, es du'un nduknijáwudtus nidugekyu muubajkputkuty kots uj n'ixy'aty ja jyot wyinma'añu ty, es nido'uk nido'uk miits ndudydyúndut o ngumádyuu éxtum mbuquaduu. **24** Per miidsuty nija'auty di'ibu ak'ijjttup Tyatiiru di'ibu kyaj tpanujxtu tadu axuk uxprujkun es ni tkanijáwudu di'ibuty yu'uju tyijtup yu Satanasu 'yxprujkun ayu'udsyubu, kyaj nnakymyo'oyuty wiinkpu ana'amun, **25** je'eyu ko xykywentu'attu di'ibu mmudajttup extu kots uj njumbítut. **26** Pán madakp es ttuñ di'ibuts uj ndsejpy, nmo'oyupts uj ja kutujkun es 'yana'amut mug tugekyu ja naxwíñudu, **27** es du'un 'yana'amut éxtum ko ja naxtu'ts yajtukwépy ja pujxndajk, es tyukpu'ujuu, du'un éxtum nDeedyuts tu xymyo'oy esuts nyajkutúkut. **28** Nandu'u nmo'oyup ja jayxyuu. **29** Di'ibu muudooduup, wa'an tjaygyúkudtu di'ibu ja Espíritu Santu 'yanmuquadyup ja muubajkputy di'ibu

naymyujkudap.”

3

Ayuk yajtuknigéxy ja mubujkputujk jap Sardas

¹ 'Nijayu nandu'un yu n'ayuk kajxwa'xputs di'ibu ijtp maq ja mubujkputujk ñaymyukudu jam Sardas: “Du'un jyuna'añ di'ibu myudajtypy ja juxtujkamadsa'q es ja Diosu Jya'ajan di'ibu tyiimpy juxtujk naxu tuunk: Uj nnija'abuts di'ibu mduundap. Oy miits mjajiky'attu, du'un m'ittu éxtum eekypyu.
² Paaty wijtus es mak tundu ja mjot, mo'oydyu mak'ajtan di'ibu akwu'umpnum, di'ibu jawaanu kya'o'knu, ja'a ko tus n'ixy es kyaj tyim'óyuty di'ibu mduundap Dios windum. ³ Jamyatstus ja oybyu n'uxpujkunts di'ibu m'axaju. Kuydyundas es yajtugástus mwinma'qñuty es mjiky'attu. Pan kyajpus du'un xytyundis, nujxupts ti'in, éxtum tu'ugu ma'tspu, maq ni xykya"awíxyudsu naty.
⁴ Per jap Sardas tap naagudyu ja'ay di'ibuts situy taayumts xymyuduundap amumuuuk jot. Yu'u tyaaduty jyudítumat mut uj poop witxu, mut ko du'un ñitukudu. ⁵ Pan madakp, nan ndukpujta'agupts ja poop wit, es kyajtsu xyuu njo'tsuat maq 'yity kuxja'ay nekykyujxy ja xyuujuty panuty jiky'ajttap winu xuu winu tiempu. Ni'lgus n'axájut éxtumdsu nja'ajan madsu nDeety 'yity mut ja 'yánklusuty.
⁶ Di'ibu madoodap, wa'an tjaygyukudu di'ibu ja Espíritu Santu 'yanmaaydyap ja mubujkputy di'ibu naymyujkudap.”

Ayuk yajtuknigéxy ja mubujkputujk jap Filadelfyu

⁷ 'Nijayu nandu'un ja n'ayuk kajxwa'xputs di'ibu ijtp maq ja mubujkputujk ñaymyukudu jam

Filadelfyu: “Duh'un jyuna'añ di'ibu ni madsoo pyojpu, di'ibu ja Tuy'ajtun es di'ibu myudajtypy ja rey Davitu 'yawatsn; es ko dya"awa'atsy tii, ni pán mbaat tkaya"adiky; es ko ti dya"adiky, ni pán mbaat tkaya"awa'atsy. ⁸ Uj nnija'abuts di'ibu mduundap. Tuats mbujta'aky tu'ugu tejk aq awa'ats ma miidsaty, di'ibu ni pán mbaat tkaya"adiky. Oy nágoo xykyamudajtpu mujaq, tu xykyuydyundu ja n'ayúkuts es kyajts tu xy'uxtiy. ⁹ Ja mujku'ugópk mduumbaty, tada andákpatty di'ibu nayñigajxadap ko yu' 'yisraelítaty, per nágoo je'eyu 'yandá'aktu, nyajkoxtánudupts mdeky'ujxy, es du'un tnijáwadat ko tuats uj miits ndsoktu. ¹⁰ Tu xykyuydyúnduts ja n'ana'amán ko tu xymyudattu ja ma'xtujkun, es mdu tyaadu ujtsuts mij nguwa'anap ko naty myiñ ja ayo'on di'ibu minqamp ma tugekyu naxwiñadu, es yajtukkumudowaq'añ di'ibu jiky'ajttap naxwiñ. ¹¹ Uj mínupts tsojk. Madattu mwinma'lñóty es padundu ja n'uxpajkunuts di'ibu tu xy'axájudu, kudiibu pán mbujkadat yu mmay'aty. ¹² Pán madakp, nbujta'agupts uj es 'yítut éxtum tu'ugu pilhaar madsu nDiosu tyujk. Jap wyu'umut winu xuu winu tiempu. Ni pán tkayajjuga'agut. Nguxja'ayuputs ma ja madákpatty ja nDiósudsu xyuu. Es nan nguxja'ayuduts ja nDiósudsu kyajpn xuu, ja jembyu Jerusalén di'ibu kudakp tsajpót. Es nan nguxja'ayaambyuts yu jembyu nxuuts. ¹³ Di'ibu mduoodap, wa'an tjaygyúkudu di'ibu ja Espíritu Santo 'yanmäaydyap ja mubujkpatty di'ibu naymyujkudap.”

Ayuk yajtuknigéxy ja mubujkpattyk jap

Laodiseeu

14 'Nijayu nandu'un ja n'ayuk kajxwa'xputs
di'ibu ijtp maq ja mubujkprutujk ñaymyúkudu
jam Laodiseeu: "Di'ibu du'uñum 'yity éxtum
jaayum es di'ibu ñigajxypy es tuñ ja tuy'ajtun,
yu'u du'un di'ibu yajtsonu'k yajtsondák tugekyu
di'ibu Dios yajkoj, es du'uñ jyuna'añ: **15** Uj
nnija'abuts di'ibu mduundup. Tim tuy'ajtun
ja'a du'uñ ko je'eyu mjokx'attu. Ni mgatutsn'attu
es ni mga"an'attu. Ndsejpyuts es mdutsn'áttu
o m'an'áttu. **16** Kom je'eyu mjokx'attu, paqaty
n'ok'uxtiju éxtum ja ja'ay ya'udsuty di'ibu kyaj
jyot tkupeky. Mudu tyaaqudu, ja'ats n'andijpy ko ni
xykyadimtsóktuts es ni xykyadimtuk'ak'áttuts. Kyajts
miits xymyutnaymyaayubu'áttu es ni
xykyamudsip'áttuts, es kyajtsu du'uambu ndseky
di'ibu du'uñ. **17** Miits mjunándup: Mukja'ayudyuts
uudsuty, kyajts ti xytyugoy'ajtxudu, extu nani'iguts
nmudáttuts. N'anmaaquaydyupts miidsuty: Dios
m'ijxuduup éxtum tu'ugu muk ayoobu ja'ayun, es
éxtumu niwa'ats uxwa'atspun, es éxtumu wiints.
18 Paqaty n'uwijy ngajxwijy esuts xyñimíndudtuts
es xyjúdyu ja wa'ats ooru, es du'uñ situy
mmukja'ay'áttu. Es nandu'un maq ujun min
xyjuudyu mwitu pooppu, es mnaywyítxuduu,
kudiibu m'íttu niwa'ats uxwa'ats. Es nan
maq ujun mmínuts es xyjúdyu yu mwiindsooy,
es du'uñ mbaqat yajxón m'íxtuts. **19** N'ooodupts
es njujwijutsmbijtupts nidugekyu di'ibuts
ndsejpy. Paqaty jodumbittu es mat winu mjot
xykyuydyúnduts di'ibuts miits n'anmaaquaydyups.
20 Mudowdu, tyáputs tujk agu'uy ngugajxu. Pun
pun myudeebyuts ja n'ayuk es dya"awa'adsuts ja

tyajk aq, tukabuts es n'itaduts mat yu'u, es ti'igyaats ngayat. ²¹ Pán madakp, nya'u'uñapts ti'igya ma aq, es muut nyajkutukaduts, d'au'an éxtamts uj nmamadaky ja pojpu es uñaaybyats ti'igya madsa nDeedyats, es nyajkutíkyats mat yu'u. ²² Di'ibá mædoodap, wa'an tjaygyúkeda di'ibá ja Espíritu Santa 'yanmaaydyap ja mu'bujkpaty di'ibá naymyujkadap."

4

Wi'ix Dios yajwindsug tsajpót

¹ Es óknam n'ijxyats tu'ugá tajk aq awa'ats tsajpót. Es xymyugajxyats jatugok ja di'ibá myudajtypy ja 'yayuk éxtamu trompetu, es xy'anmaayyats:

—Ku't ja yam, es nduk'íxat di'ibá koonam tyuna'añ jyata'añuty óknam.

² Netyu ja Espíritu Santa xymyunejxyats tsajpót. Es jámats n'ijxy tu'uk 'yu'uñu ma 'yuñaaybyajn. ³ Yu wyiin jyajp tye'xy éxtam ko tye'xy ja oybyu tsaq di'ibá xyu'ajtypy jaspe es kornalinu. Es jamu natyu i'tsy juwadity ma ja 'yuñaaybyajn, es jyantsytye'xy, éxtam tu'ugá tsuxk jajun es éxtam tye'xy ja oybyu tsaq di'ibá xyu'ajtypy esmeraldá. ⁴ Es n'ijxyats ma ja uñaaybyajn juwadity i'px majtáku uñaaybyajn ma 'yu'uñadu es yajkutíky i'px majtáku majja'aydyjk, ak poobwítchu es mat ja 'yooru koronu kyubajkkujxm. ⁵ Esu uñaaybyajn di'ibá itkijky pyadsemy ja anaa jadsuk. Es wyindum tyoy éxtam juxtujku tsinwaty, di'ibá 'yandijpy ja Diosu Jya'ajun di'ibá tyiimpy juxtujk naxu

tuunk. ⁶ Esh uñaaybyajn di'ibh itkijky, nan jam tu'uk éxtamh jikymyejyñ, yajtuk'ijxnajxp éxtamh viidra. Es windujp uxku'p es pyu'aaybyu'aay 'ity nimajtáxku jiky'ajtph di'ibh windiky ja ñini'x mat ja wiin. ⁷ Tu'uk ja jawyiimbh kyaxe'eky éxtamh kaq, ja myumajtskph kyaxe'eky éxtamh toora, ja myudughakph du'un tmhdaty éxtamh ja'ayu wyiin jyejphn, es ja myumajtáxkph kyaxe'eky éxtamh witsnhn kyaaghdity. ⁸ Tyaq nimajtáxkph jiky'ajtphty nidu'uk nidu'uk tmhdaty ja kyakn tadujk. Esh kyakn nikhjxy kyaknbatkh'uy tmhdaty ja wiin. Es xhuñ koots du'uñam jyuña'andh:

Nhgoo 'yokwa'ats'ajnu yu Nindshn'ajthm Dios,
di'ibh taqgekyu mhk'ajthn myudajtypy,
di'ibh du'uñam ijt, di'ibh ijtp es du'uñam 'yita'añ.

⁹ Es taqgok taqgokh tadu nimajtáxkph jiky'ajtphty t'awdatth es twindsu'ughdu es tja'aygyhda'akth di'ibh uñaapy tshnaapy uñaaybyajnóty ma yajkutíky, es jyiky'aty winu xhu winu tiemph, ¹⁰ net ja i'px majtáxkph mhjjia'aydyhjk twingoxtánhdu di'ibh uñaapy tshnaapy uñaaybyajnóty, es t'awdatth di'ibh jiky'ajtp winu xhu winu tiemph, es tphjta'akth ja kyoronh uñaaybyajn windum, es jyuña'andh:

¹¹ Nindshn'ajthm Dios,
mijtsu du'un mbátup es xy'axájut
ja mhj'ajthn, windsu'khn esu mhk'ajthn,
mat ko mijtsu du'un tu xyajkojta'ay taqgekyu di'ibh
ijtp,
es mgh'umdojkhngyhxm mij xya'ity es xyajkojy.

5

Neky di'ibu winjayu windujp uxku'p, es ja Borreegu'unk

¹ Nétuts n'ijxy mā Diosu 'yaga'añgyu'u tuk pityu neky di'ibu winjayu windujp uxku'p, es juxtujku seyuu. ² Net tu'ugu mak anklus kyajxkéky:

—¿Pun pátup es dyajjunákut ja seyuu es dya"awa'adsudu tyadu neky?

³ Per ni tsajpótm, ni naxwiiñ es ni nax patku'p kyajápuy pun mbaat dya"awa'adsuyu tadu neky, es ni mbaat tka'ixtu. ⁴ Nétuts uj njantsytyujku jiibyuu, ja'a ko kyaju naty pun yajpaqaty pun pátup es dya"awa'adsut ja neky es t'íxut wi'ix jyuna'añ.

⁵ Net tu'uk ja ni'i'px majtáxkpu mujja'aydyujku xy'anmaayuts:

—Katu mju'uy. Yu Judaa tyuump 'yaqts di'ibu yajtijp Kaa, di'ibu nandu'un tuump'ajt aqts'ajtpu ja rey Davit, yu'u tu myada'aky. Yu'u mbaat dya"awa'adsuyu tadu nekypyity es dyajjunákut ja juxtujku seyuu.

⁶ Nétuts n'ijxy kujk'ám mā ja ni'i'px majtáxkpu mujja'aydyujku es mā ja nimajtáxkpu jiky'ajtputy di'ibu ijttup mā Dios yajkutíky wyindum, es n'ijxyuts tu'ugu Borreegu'unktyanu di'ibu kuxu'kp éxtum tu 'yokwindsu'kun'ajtpu. Es tmudaty yu Borreegu'unk juxtujku wyaj es juxtujku wyiin. Es ja juxtujku wyiin, yu'u 'yandijpy ja Diosu Jya'ajun di'ibu tyiimp*y* juxtujk naxu tuunk es di'ibu Dios tu tkexy mā tugekyu naxwíñudu.

⁷ Tadu Borreegu'unk yu'u oj ñejxy es t'axaju ja neky di'ibu naty ja Dios myudajtypy mā ja 'yaga'añgyu'u. ⁸ Es ko t'axaju ja neky, ja

nimajtáxkpu jiky'ajtputy es ja ni'i'px majtáxkpu
 mujja'aydyjk ñaygyoxtunaaydyáku Borreegu'unk
 wyindum. Nidu'uk nidu'ugu mujja'aydyjk
 tmudattu arpu esu ooru tsim ujts muda poom,
 di'ibu 'yandijpy ja Diosu jya'ayudyu kyajxtáku,
⁹ es t'uwdu tyadu jembyu uy:

Mijtsu du'un mbátap es xy'axájut tyadu neky es
 xyajjunáku ja juxtujkpu seyuu.

Puquty mut ko tu mnejxy windsu'kun,
 es mut ja mne'pyñ xyjuuy
 éxtum ja Diosu jya'ayuty,
 puntuty jiky'ajttu mu maygyajpn, mu wiinkpu may
 ayuk kajxputy, es mu mayñaxwíñudu.

¹⁰ Tu xypyujta'aktu yajkutujkputy esu teedyuty,
 es tmudündu ja Dios es yajkutúktu naxwiñ.

¹¹ Nétuts n'ijxy kanuk miyongu ánklusuty
 juwudity mu ja i'px majtáxkpu mujja'aydyjk,
 es ja nimajtáxkpu jiky'ajtputy, es mu di'ibu uñaapy
 tsunaapy uñaaybyajnóty, ¹² es jyuna'andu muk:
 Yu Borreegu'unk di'ibu tu ñejxy windsu'kun,
 pátup winu xuwinu tiempu t'axájut ja kutujkun,
 muj'ajtun, wiy*y*'ajtun, muk'ajtun,
 windsu'kun, oy'ajtun esu awdajtun.

¹³ Es nmudooyuts nandu'un nidugekyu di'ibu
 jiky'ajttup tsajpótm, naxwiñ, nax patku'p, es
 jikymyejyñóty jyuna'andu:

Pátuduap ja Dios esu Borreegu'unk
 ja awdajtun, windsu'kun, muj'ajtun
 esu muk'ajtun winu xuwinu tiempu.

¹⁴ Ja nimajtáxkpu jiky'ajtpu jyuna'andu:
 —Wa'an du'uuty.

Es ja ni'i'px majtáxkpu majja'aydyakj
ñaygyoxtunaqaydyákudu es t'awdajttu Dios.

6

Juxtujkpu seyu

¹ Nétuts n'ijxy ja Borreegu'unk ko dyajjunáky myutu'ukpu seyu maq ja juxtujkpu. Es nmudoogajxyuts nidu'ugu nimajtáxkpu jiky'ajtputy, es jantsy mak kyajxy, éxtum ja anaa ñekyun:

—¡Min!

² Nétuts n'ijxy tu'ugu poop kwaqay, es di'ibu tyuk'uñaapy tmudaty tu'ugu ti'pxn, es tpujtákudu tu'ugu koronu. Ta oj pyudseemy éxtum di'ibu madakp es myada'aga'añ:

³ Ko ja Borreegu'unk dyajjunajky ja myumajtskpu seyu, nmudoogajxyuts ja myumajtskpu jiky'ajtpu kyajxy:

—¡Min!

⁴ Es pyudseemy tu'ugu tsapts kwaqay. Es di'ibu tyuk'uñaapy yajmooy ja kutujkun es yajtsiptukut maq tugekyu naxwiñundu, es ja ja'ayuty ñayya'oogudut nixim niyam. Es yajmooy tu'ugu maq espaadut.

⁵ Ko ja Borreegu'unk dyajjunajky ja myuduguukpu seyu, nmudoogajxyuts ja myuduguukpu jiky'ajtpu jyuna'añ:

—¡Min!

Nétuts n'ijxy pyudseemy tu'ugu yak kwaqay. Es di'ibu tyuk'uñaapy, yu'u myudajtypy tu'ugu balanzu. ⁶ Es nmudooyuts kyajxy kujk'aqy maq ja nimajtáxkpu jiky'ajtpu, es jyuna'añ:

—Je'eyu tuk kilu triigü xyákut tuk xuu nidún, es táguk kilu sebaqadu xyákut tuk xuu nidún, per ni je'eyu xykyatónut yu aseytu oliivu es ni yu vinu.

⁷ Ko yu Borreegu'unk dyajju'najky ja myumajtáxku seyu, nmudoogajxyuts ja myumajtáxku jiky'ajtpu jyuna'añ:

—¡Min!

⁸ Nétuts n'ijxy tu'ugü bayu kwäay. Es di'ibu tyuk'uñaapy, ja'a txu'aty O'kun. Es ux'aay pyamíñuty ja di'ibu ñiwindsun'ajtypy ma ja o'kpütujk. Yajmooydyu ja kutujkun es dya'ooktut tuk peky ja di'ibu wa'xp taxk peky ja naxwíñadu ja'ay, dya'oogut mut ja espäadu, yuu, pa'am esu awa'an juuyjkutu.

⁹ Ko ja Borreegu'unk dyajju'najky ja myumugoxku seyu, n'ijxyuts artal patku'hy ja 'yanmuja'anuty ja ja'ayuty di'ibu naty tu 'yooktu mut yu'uguyuxm ja Diosu'yayuk di'ibu naty yu'ujuty tu tkajxwa'xtu. ¹⁰ Tyaqadu kyajxtu jantsy mut:

—Nindsun'ajtum Dios, mij situy mmudajtypy tugekyu kutujkun. Mjantswywa'adsuty es mdhy'ajtummuaduty. ¿Extu na'anum xypyayo'oya'añ es xytyukkumudowa'añ ja naxwíñadu ja'ayuty mut kots tu xya'ooktu?

¹¹ Net yajmooydyu nidu'uk nidu'uk pyoop wit, es tyuk'ana'amadu:

—Awixtu mut ja ma'xtujkun jawaandi'knu. Nandu'un éxtum miidsuty oj m'ooktu, tuu dan tyimpatypy ma du 'yooga'anda ja mmugu'uk di'ibuts uj nandu'un njaa'ay'ajttup. Yu'ua yajka'pxaampy ja jyamyut di'ibáty oogándup mut kots xymyadúñ.

12 Ko ja Borreegu'unk dyajjhajnajky ja myahdujikpu seyu, néts n'ixy ko myiñ ja təgoomyak ujx, ja xuu yukadyaay éxtam u yuks wit, ya po'o jyambijttaqay tsapts, du'un éxtam ne'pyñ, 13 esu madsa'a kya'ay naxkujxy éxtam ja iig u təamp kya'ay ma ja kyepy ko myiñ ja muk poj. 14 Du'un ja tsajp ya'ijxtəgooy éxtam neky ko ya"axqatsy. Təgekyu tun kópkaty esu naxwíñadu di'ibu jikymyejyñoty yajwiitsxijttaqaydyu. 15 Net ya naxwíñadu ja'ayu ty ja ryey ñayyu'tsədu aangoty es muk kaadsoty, ti'igyu mət ja mukja'aydyujk, soldaqadu wyindsanuty, yajkutujkpatty, yajməduumbatty esu məduumbatty, 16 es t'anəumədu ja tun kopk esu kaats:

—Nijijtpajtkuts uadsuty es yu'tskuts kədiibuts x'ixut ja di'ibu uñaapy uñaaybyajngujxm, es kədiibuts xypyəqadut ja muk təydyu'unan di'ibu yakaampy ja Borreegu'unk, 17 ja'a ko tu net jya'ty ja muk xuu ma ja təydyu'unan 'yita'añ, ¿es pán mbəqat tməmada'aky?

7

Israelitu ja'ayu ty di'ibu yajtsaqaydyu

1 Oknəmts n'ijxy nimajtáxku wiinkpu anklaas tyánadu, tu'uk ma xuu pyədsemy, jatu'uk ma xuu tsyi'ity, jatu'uk ma jumboj myiñ, es jatu'uk ma yukpoj myiñ, es tmajtswu'umdu təgekyu pójuty, kədiibu pyójut ya naxwiiñ ma təgekyu aay kepy, es ni ma jikymyejyñ.

2 Néts n'ijxy jatu'ugu wiinkpu anklaas di'ibu miimp ma xuu pyədsemy, mət ja syeyu Dios di'ibu winu xuu winu tiempu ijtp. Tyadu anklaas

tmuyaxykyeky ja nimajtxkpu anklus, ja di'ibu
 Dios tu tmo'oy ja kutujkun es ttuydynat yu
 naxwiñadu esu jikymyejyñ, es 'yanmaayu:

³ —Katu xytyuydyundu yu naxwiñadu esu
 jikymyejyñ, es ni yu aay kepy. Awixtu extu
 kots ndsa'ayutnum wyimbokkxjxm nidugekyu
 yu Nindsun'ajtum Diosu myuduumbu.

⁴ Du'un nmudoyuts ko mugo'px ja-
 justyikxymyajtxk mil yajtsuaydyu ja israelitu
 ja'ayuty, ja nimajmajtsk pekypyu ja Israelu tyuamp
 'yaqats: ⁵ nimajmajtsk mil yajwinwjtstu ja Judaa
 tyuamp 'yaqats, nimajmajtsk mil ja Rubengu jya'a,
 nimajmajtsk mil ja Gaadu jya'a, ⁶ nimajmajtsk mil
 ja Aseru jya'a, nimajmajtsk mil ja Neftalii jya'a,
 nimajmajtsk mil ja Manasesu jya'a, ⁷ nimajmajtsk
 mil ja Simeongu jya'a, nimajmajtsk mil ja
 Leví jya'a, nimajmajtsk mil ja Isakaru jya'a,
⁸ nimajmajtsk mil ja Zabulongu jya'a, nimajmajtsk
 mil ja Joseeju jya'a, es nan nimajmajtsk mil ja
 Benjamingu jya'a.

Mayjya'ay wyítxuty poop

⁹ Oknumts n'iijxy tugoomyay ja ja'ay di'ibáty
 jiky'ajttu mu maygyajpn, mu wiinkpu may ayuk
 kajxputy, es mu mayñaxwiñadu. Es tamu naty
 tyánadu uñaaybyajn winduuuy mu ja Dios yajkutíky,
 es Borreegu'unk wyinduuuy, es wyítxuty poop, es
 tmudattu kyu'ujótmu tuuhy'ayu. ¹⁰ Es nidugekyu
 yaxkaktu muk:

Yu nitsokun myiñ mu yu Nindsun'ajtum Dios,
 di'ibu uñaapy mu uñaaybyajn mu yajkutíky,
 es nandu'un myiñ mu yu Borreegu'unk.

11 Nidugekyu ánklusaty wyu'umdaaydyu tanu juwudity maq ja mujja'aydyujk, es maq ja nimajtáxpu jiky'ajtputy, es maq ja uñaaybyajn maq Dios yajkutíky. Net ñayjujpudu naxkujxy wyinduuuy maq Dios yajkutíky, es t'awdattu Dios, **12** jyuna'andu du'an:

¡Wa'an du'unaty!

Yu awdajtun, muj'ajtun, wiji'yajtun,
ja'aygyudákun, windsu'kun, kutujkuun esu
muk'ajtun,
wa'an tugekyu tyaqadu tja'a'áty yu Nindsu'n'ajtum
Dios winu xuu winu tiempu.

Wa'an du'unaty.

13 Net nidu'ugu mujja'aydyujk xyajtuuyuts:

—¿Pénuudyu dunty tyaqaduty di'ibu ak poop ja
wyit, es maq dun tsyoondu?

14 Uj n'adsooyuts:

—Windsán, mij mnija'ap.

Yu'u 'yadsooy:

—Tyaqadu du'an di'ibu tu dyajnáxtu ja muk maq ma'ay
tajun, di'ibu tu dyajwu'atstu es tu dyajpoobu ja
wyit mat ja Borreegu'unu ñe'pyñ. **15** Paaty
'yittu uñaaybyajn winduuuy maq ja Dios yajkutíky, es
tmundundu ja Dios xuuñ koots maq tyujk. Es ja Dios
yu'u kwentu'atánudup es 'yítut maq yu'u. **16** Ni na'q
kyanaky'ayówut mat ja yuu es ja tuudsu, es ni ja
xuu kyatsa'ayudut, es ni kya'"an'oogut, **17** mat ko
yu Borreegu'unu di'ibu ijtp uñaaybyajn windum maq
Dios yajkutíky, yu'u kywentu'ajttup éxtum ja byor-
reeguu, es dyajnujxut maq myuxy ja nuu di'ibu ya-
jkypy ja jiky'ajtun. Es ja Dios yajtátsxudut tugekyu
ja wyinnuu.

8

Myuuxtujkpu seyuu

¹ Ko ja Borreegu'unk dyajjuanjky ja myuuxtujkpu seyuu maq ja neky, ta du'uñu 'yamoondaay tsajpótm éxtam kujm ooru. ² Nétuts n'ijxyu tadtu juxtujkpu anklas di'ibu tunqaydyup Dios windum. Yu'ujaty yajmooydyu kujktu'uguu trumpetu. ³ Oknam myiiñ jatu'uguu anklas mat tu'uguu ooru juanxiijn. Ta tyunqay artal winduuuy. Ta yajmooy mayu poom es yajpoomjókut es ttukwindsu'ugut mat ja kyajxtákun di'ibátyu Diosu jya'ayuty, maq ja ooru artal di'ibu ijtp uñaaybyajn winduuuy maq Dios yajkutíky. ⁴ Es ja poom jok, ti'igyuu mat ja kyajxtákun di'ibáty ja Diosu jya'ayuty, pyatuku maq Dios 'yity. ⁵ Ta ja anklas ttukko'oju ja juanxiijn mat ja jumbajk maq ja artal, es tjubijpe'ky naxwiññ. Net myiiñ ja anaa judsuk esu ujx.

Juxtujkpu trumpetu

⁶ Ta ja juxtujkpu anklas ñayjyujp'iijxudu es ttukxu'uxa'andu ja trompétuty.

⁷ Ta ja myutu'ukkpu anklas ttukxuxy ja trumpetu. Ta oj myiñ ja tutsn, junya'ank tuktuku mat ja ne'pyñ, es kya'ay naxwiññ. Ta tyooy tuk peky ja naxwiññdu di'ibu wa'x tuguk peky, mat nandu'un tuk peky ja quay kepy di'ibu nandu'un wa'x tuguk peky. Es nan tyooy tugekyu tsuxk muuy.

⁸ Ta ja myumajtskpu anklas ttukxuxy ja trumpetu. Ta yajjubijpe'ky jikymyejyñóty éxtam tu'uguu muj kopk di'ibu winya'amp mat ja juan. Tuk peky ja jikymyejyñ di'ibu wa'x tuguk peky jyumbijty ne'pyñ. ⁹ Es tuk peky 'yo'ktu di'ibu wa'x tuguk peky di'ibu naty tsunqaydyup jikymyejyñóty,

es tuk peky tyugooy ja di'ibu wa'x tuguk peky ja barku.

¹⁰ Ta ja myudugukpu anklus ttukxuxy ja trompetu. Ta oj kya'ay tu'ugu muj mudsq'a tsajpótmu, jantsy winya'amp kya'ay mq tuk peky ja mujnu di'ibu wa'x tuguk peky, es ma nu myuxy. ¹¹ Ja mudsq'a ja'a txu'ajty Ta'qam. Es tuk peky ja nu di'ibu wa'x tuguk peky jyumbijty ta'qam. May ja ja'ay 'yo'ktu mut yu'ugyu'jxmu tadu nuu.

¹² Ta ja myumajtáxku anklus ttukxuxy ja trompetu. Ta oj ñaywya'xyuty tuguk peky ja xuu, ja po'o es ja mudsq'a oj jyumbity koots. Paqaty xuuñ myukwingoodsu taxk ooru es nandu'un koots myukwingoodsu taxk ooru.

¹³ Nétuts n'iijxy tu'ugu witsn kyaagudíty tsajwínm. Es nmudooyuts ko muk ya'axy, es jyuna'añ:

—¡Ay! ¡Ay! ¡Ay! Puroobu yu naxwíñudu ja'ayu ty ko jatugukpu anklus t'aktukxu'uxtut ja trompétuty.

9

¹ Ta ja myumugoxku anklus ttukxuxy ja trompetu. Nétuts n'iijxy tu'ugu mudsq'a di'ibu kq'a naxwiñ. Tadu mudsq'a yajmooy ja kuk jutu 'yawatsn. ² Net ja mudsq'a dya"awatsy ja kuk jut, es jap jyantsypyudseemy ja jok éxtum mq tu'ugu muj jornu. Esu tadu jok yu'u yajwingoodsu ja xuu, es kyoodudyaay tugekyu ja tsajwínmu it. ³ Es mq tadu jok pyudsumdu mu'u es ñaywya'xtqayudu naxwiñ. Esu tadu mu'u yajtuk'ana'amu es

ttúpät ja ja'ayüty éxtäm 'yadu'utstü jaybyu'uk,
⁴ yajtuk'ane'emy es kudiibü dyajwindugóyüt ja aay
 ujts, ni ja mäay es ni ja kepy, yü'uyü je'eyü tyüpüp
 ja ja'ayüty di'ibü kyaj yajtsaqaydyü wyimbokkujxy
 mat ja Diosü syeyü. ⁵ Per kyaj yajtuknipejky
 es dya'oogüt, je'eyü dya"ayowüt magoxk po'o.
 Ko tyipy, du'un myáküty éxtäm ko ja ja'ayüty
 tyüpüdü jaybyu'uk. ⁶ Ma tada tiempü ja'ayüty
 jyantsyjya'oogándü, per kyaj mbaat ni wi'ix tssoo.

⁷ Ja mu'ujiüty du'un kyaxü'uktü éxtämü kwaay
 di'ibü tu ja'ay twü'undä'ay es dyajnujxa'qñ tsiptu-
 umbü. Yu kyubajk nandu'un kyaxe'eky tmüdaty
 éxtämü oorü koronü, esü wyiin jyujp du'un éxtämü
 ja'ayün. ⁸ Es yü wyaay du'un tmüdaty éxtämü
 toxytyükü wyaay, esü tyüts du'un éxtämü kqädüts.
⁹ Yu ñini'x du'un jyuunüty éxtäm tmüdatyü pu-
 jxn. Es ko kyaagüdity, yü kyakn du'un jyuna'añ
 éxtäm ko yü maygyarrü 'yamu'uy ko ñujxtü tsiptu-
 umbü. ¹⁰ Yu pyi'ixy du'un éxtämü jaybyu'uk mat ja
 tyujpn, es mat yü'ü dya"ayoy ja ja'ay magoxk po'o.
¹¹ Tada mu'u tmüdattü tu'ugü wyindsün, es yü'
 du'un ja ka'oybyü anklas di'ibü windsün'ajtp ma
 ja kük jut. Tyädu ka'oybyü anklas txü'aty ebreeü
 ayuk Abadonk es grieegü ayuk Apolyonk, di'ibü
 'yandijpy yajkutügeebyü.

¹² Tu ñaxy tu'uk ja mak ayo'on, per tügoy'ajtp
 jamajtsk.

¹³ Ta ja myüdüdujkpu anklas ttukxuxy ja
 trumpetü. Nétüts nmüdooy éxtäm pán kyajxy
 ma ja oorü artal di'ibü ijtp Dios windum, ¹⁴ es
 t'anuumü ja myüdüdujkpu anklas:

—Męgaję tada nimajtáxkpę ankłas di'ibę ijtp tsimy Eufrates mąjnububu'aay.

15 Es du'un oj yajnasmátsdu tada nimajtáxkpę ankłas di'ibę naty tę yajjęjp'íxy mał tada oorę, xęu, po'o esę jumąjt, es dya'oogut tuk peky ja ja'ayęty di'ibę wę'x tąguk peky. **16** Es nmudooyęts nu'un niwınęty ja soldądu kwaqagyęjxypyęty, ja'a nidęgękyęty majtsk męgo'px miyonk.

17 Es n'ijxyęts iixmałtęngyęjxm ja di'ibę tyuk'uñaaydyęp ja kwaqay tmudattę kyaatsykyęjxy ak pujxn, tąguk kolor: tsapts, azul es pu'ts. Es ja kwaqayıty tmudattę kyubajk éxtamę kąą, es mał 'yaa pyudsemy ja junya'ank, jok esę azufrę.

18 Ja tuk pekypyę ja'ayęty di'ibę wę'x tąguk peky 'yo'ktąqaydyę mądu tada junya'ank, jok esę azufrę, di'ibę pudsuum mał tada kwaqayę 'yaa. **19** Mut ko tada kwaqayı myuk'ajtun tmudaty mał yę 'yaa es mał yę pyl'ixy. Pes yę pyl'ixyęty du'un kyuxe'eky éxtamę awę'ąndsa'ąñ mądu kyubajk. Es yę'ę mut dyajtsayúty ja ja'ayęty.

20 Per di'ibę akwu'umdu ja ja'ayęty di'ibę kyaj 'yo'ktę mądu tada ayo'on, nan kyaj tmastuttę es t'awdáttęt ja ka'o'ybyę es nandę'un ja agojwinnáx di'ibę oorę, platu, bronsę, tsaa, kepy, di'ibę ni na'ą mbąąt kya'ixy es kyamudoy, es ni na'ą mbąąt kyayo'oy. **21** Esę tada ja'ayęty ni je'eyę tkamastuttę ja bruju'ajtun, mu'induunk esę ma'tsk.

10

Anklas mut tu'ugę nekypyity

1 Oknem n'ijxyęts jatu'ugę mąk ankłas di'ibę kędakp tsajpótę, abity mut ja yoots.

Es kyubajkkujxy tmudaty ja i'tsy. Yu wyiin jyujp jyantsytye'xy éxtumu xuu, esu tyeky du'un kyuxue'eky éxtum majtsku piluqar di'ibu winya'amp.

² Es kyu'ujóty tmudaty tu'ugu nekypyity. Es tpujtáky ja 'yaga'añdyéky ma yu jikymyejyñ, esu 'yanajñdyéky tpujtáky ma naxwíñudu. ³ Net kyajxkéky muk éxtum tu'ugu kua myu'uy. Es ko du'un yaxkeky, ta ja juxtujkpu anaa kyajxtu.

⁴ Nétuts uj njaja'ayáñ éxtum ja anaa jyuñáñ. Per tats nmudooy xymyugajxyuts tsajpótm, es xy'anuamuts:

—Katu xykyuxja'ay di'ibu ja anaa tu tkajxy. Mudat ayu'udsu mjodoty mwinma'añóty.

⁵ Nétuts n'iijxy ja anklus di'ibu naty tu ñaxwa'aky ma ja jikymyejyñ es ma ja nax, es tkone'ky ja 'yaga'añgyu'u, ⁶ es jyuñáñ:

—Dios di'ibu jiky'ajtp winu xuu winu tiempu, es yajkoj ja tsajp, naxwíñudu, jikymyejyñ, es tugekyu di'ibu jaa'ajtp ma yu'u, yu'uts ndestiigu'ajtypyuts ko tuy'ajtun yu'u di'ibu tyam n'anmuaydyup. Dios kyaj ñakyjyaka'añ ma tkuydyuna'añ ja di'ibu wyundak. ⁷ Per ko ja myujuxtujkpu anklus ttukxu'uxa'añ ja trompetu, tu naty tyuñ jyátyuts di'ibu Dios kyaj dyajnija'aju ma ja ja'ayuu, éxtum jékyup t'awa'añudu ja myuduumbuty, ja kyugajxputy.

⁸ Net di'ibudsu naty tu xy'okmugajxpu tsajpótm, jatugok xymyugajxyuts, es xy'anmuayuuts:

—Nuujx axaju tadu nekypyity di'ibu myudaujtypy ja anklus kyu'ujóty.

⁹ Nétuts nninejxy ja anklus, es n'amdooyuuts esuts xymyo'oyuu ja nekypyity. Tats ja'a xy'adsooy:

—Tyaa, mats, ja'x. Ma m'aa xyjáwt pa'ak éxtumü seerü pa'ak, per mjodoty jyambítü t̄am.

10 Nétüts n'axajü ja nekypyity, es oj nje'xyüts. Es n'qajótyüts njá'ajü pa'ak éxtumü seerü pa'ak, per kots njá'xtaay, net jyambijty t̄am njodótyüts.

11 Nétüts xy'anmaay:

—Mgajxwa'xüp ja Diosü 'yayuk jatügok di'ibü pátüp pánüty jiky'ajttüp ma maygyajpn, ma mayñaxwíñüdu, ma wiinkpu may ayuk kajxputy, es ma mayryéyüty.

11

1 Nétüts xymyooydyü tu'ugü tsajkápyñ di'ibü du'un éxtumü kijxn, es xy'anmaaydyüts:

—Nujx es xykyijxü ja Diosü tsyajptük esü 'yartal, es madsyow naak jap di'ibü Dios awdajttüp. **2** Per katü xykyijxy ja tsajptük t̄ja'a, mat ko tü yajkuyáky mat ja naxwíñüdu di'ibü kyaj 'yisraelítüty. Es yu'ujüty tyuktaanán tyukwá'agándüp justykxymyajtsk po'o ja Jerusalén kajpn. **3** Esüts uj ngáxüp majtskü ndestiigüts, u'xpu witxü, es yu'udsü n'ayuk kyajxwa'xüp majmajtsk mägo'px jatügü'px xuu.

4 Tyadü majtskpu testiigü yu'u du'un ja majtskpu oliivüs kepy es ja majtskpu kandaleerü di'ibü ijtp Dios windum. **5** Pün ja pán tyunä'qanüdu axuuak, yu'ujüty yajpüdsümdüp ja junya'ank ma 'yaa, es tno'kta'ayüt nidugekyü ja myadsip. Esü du'un 'yooktüt oytyim pánüty di'ibü tunánüp axuuak.

6 Tyadü testiigüty myadajttüp ja mäk'ajtün es dya"adúküt ja tsajp kadiibü tyu'ujüt ja tiempü ma tkajxwa'xüdu ja Diosü 'yayuk. Es nan myadajttüp ja mäk'ajtün esü nuu dyajjumbítü ne'pyñ, es

dya"ayówdat ja naxwíñadu ja'ayaty mat kanak naxu ayo'on naqk ok yu'u ttsoktu. ⁷ Per ko naty tu tkajxwa'xta'aydyu ja Diosu 'yayuk, net ja axuk juuyjk di'ibu padstumamp ma ja kuk jut tmütsiptuna'añ yu nimajtsku testiigaty, esu axuk juuyjk myada'aga'añ es ya'oogudat, ⁸ es ja ñini'x wyu'mut tu'ugijky ma tadtu kajpn ma kyruuzepejty ja Nindsan'ajtum. Es mat ko yu kugajpnaty jyantsymu'jpojracha'ay'attu, yajxu'yejky Sodomu es nandu'an Ejiptu. ⁹ Es taguk xuu jakujm t'ixtat ja ja'ay pánaty jiky'ajttap ma maygyajpn, ma may ayuk kajxputy, es ma mayñaxwíñadu, es kyaj ñigutíkyaty dyajnaxtukdu tadtu o'kpaty. ¹⁰ Nidukekyu naxwíñadu ja'ay xyondakta'ayut mat yu'ugyujxmu 'yo'kan, es jyantsyñayyyawudat jotkujk, extu naydyuknigáxudap ja may'aty nixim niyam mat ko tadtu majtskpu Diosu kyugajxpua tu jyantsyya"ayóuty. ¹¹ Per ko ñajxy taguk xuu jakujm, Dios yajjikupyujk es dyajpude'ky jatugok. Es nidukekyu di'ibáty ijxudu jyantsyñay'adsu'kudyaayudu. ¹² Net majtsk ja testiigaty tmüdoodu kyajxy mak tsajpótm, es jyuna'añ:

—¡Ku'ttu yam!

Ta pyatujku'du tsajpótm yoodsóty, es yu myudsíputy 'yijxudu. ¹³ Netyu myiiñ ja mak ujx, es tyugoooy tuk peky ja kajpn di'ibu wa'x majk peky. Es juxtujk mil ja ja'ayaty 'yo'ktu mat ja ujx. Es nu'un ja ja'ayaty 'yaknaduku mat ja tsu'ugu'tawdajtu ja Dios.

¹⁴ Du'un jyajty ja myumajtsk ok nibudu'uk ja ayo'on. Per tim tsojk myina'añ ja myudugeukpu.

Myujaxtujkpu trómpetu yajtukxu'uxy

15 Ja myujaxtujkpu anklas ttukxuxy ja trómpetu. Net yajmadooy kajxy muk tsajpótm, es jyana'añ: Tyamá netu Nindsún'ajtum Dios esu Kyristu tó dyajkutujktsooná'andu naxwiiñ, es yajkutukaq'añ winu xuu winu tiempu.

16 Net ja ni'i'px majtáxpku mujaq'aydyujk di'ibu naty uñaaydyup uñaaybyajnóty Dios windum, ñayjuyupdu es t'awdajttu Dios, **17** es jyana'andu: Windsún Dios di'ibu tugekyu muk'ajtun mmadajtypy, mijtsu du'un m'ijt, es mijts du'un m'ijtp. Nja'aygyudákypyuts mij ko tu xyajtsonda'aky myajkutiky.

18 Yu naxwíñdu ja'ayuty ajkudu pmat mij. Per tu jya'ty ja xuu ma mij xytyukkumadówut. Es nandu'un tu net tpaatty ma ja o'kpety xypyayo'oya'andu es xyajju'mbitaq'añ oy ja mmaduumbuty di'ibu tu m'ayuk tkajxwa'xtu, es nidugekyu mjaq'ayuty, muj mutsk, di'ibu mij m'awdajtudup, es tu net tpaatty ma mij xyajtugoya'añ ja di'ibáty yajma'ttu p ja naxwíñdu.

19 Net 'yawatsy ja Diosu tsyajptujk di'ibu tsajpótm, es kyuxe'ky tsajptugóty ja kqaxu ma'yity ja kajxy'atypyu di'ibu Dios tyuun mudu jya'ay. Ta myiñ ja muk ujx, anaa judsúkuty esu muk tu tsnduu.

12

Toxytyujk esu sarpyentu

¹ Es net kyuxe'ky tsajpót^m tu'ug^u muj ijxwu'umun: tu'ug^u toxtyujk mut ja wyit éxtumu xuu tye'xy, es tyekypyatu'uy du'un kyuxe'eky éxtumu po'o, es kyubajkkujxm tmudaty ja koronu mut majmajtsku mudsa'a. ² Tyadu toxtyujk u'unkmundu naty, es ya'axy mut ja pujkun, ja'a ko ayoop mut ko dyajja'ta'an ja maxu'unk. ³ Net kyuxe'ky tsajpót^m jatu'ug^u muj ijxwu'umun: tu'ug^u sarpyentu di'ibu muj es tsapts, es juxtujku kyubajk es majku wyaj, es mut ja koronu mu tu'uk tu'ug^u kyubajk. ⁴ Yu pyi'ixy ttukpajudojte'ky tuk peky ja mudsa'a di'ibu wa'x tuguk peky. Ta tkujubijpnajxy naxwiin. Tyadu sarpyentu wya'kwu'umu mu ja toxtyujk di'ibu naty yajja'taampy ja maxu'unk, es tjuuna'an ja maxu'unk jantsy netyu ko jya'tut. ⁵ Ja toxtyujk dyajjajty tu'ug^u u'ungu'unk yedyujk di'ibu yajkutukuqamp mut ja pyujxndajk mu tugekyu naxwiinudu. Net ja 'yu'unk yajpujku es yajmunejxy mu Dios es ja uñaaybyajn mu yajkutíky. ⁶ Es ja toxtyujk oj kyaknu mu muj it, mu naty ja Dios tu tyuknibujtuaguty tu'ug^u luguar. Es jap yajmo'oyu ja kya'ay 'yukun majmajtsk mugo'px jatugu'px xuu.

⁷ Net ja tsip tyuunu tsajpót^m: ja Migel es ja 'yanklus tsiptuundu mut ja sarpyentu es mut ja sarpyentu 'yanklus. ⁸ Per kyajyum myadaktu ja sarpyentu esu 'yanklus, kyaj ñakyyajna'ijxy ja sarpyentu esu 'yánklusuty 'yítut tsajpót^m. ⁹ Du'un oj yajkujubijpnáxyu tada sarpyentu, di'ibu 'yandijpy mujk'u'ugópk es Satanás, di'ibu wyin'i'impy nidugekyu ja naxwiinudu ja'ay. Ta naxwiin yajkujubijpnajx mut ja 'yánklusuty.

10 Nétuts nmudooy kajxy muk tsajpótum, es jyuna'añ:

—Tú jya'ty ja Diosu ñitsokan, myuk'ajtán esa kyutujkan. Nan ana'amnabu net ja Diosu Kyristu, es tú yajkujubijpnáxy tsajpótum ja di'ibu ñi'ub'unap ja nmugu'uk'ajtum. Xuuñ koots tmu'uuñu Nindsun'ajtum Dios. **11** Yá nmugu'uk'ajtum tú tmumadá'aktu mat yu'uguyuxmu Borreegu'ungu ñe'pyñ, mat ja 'yayuk es mat ja tyuy'ajtán di'ibu tú yajkajxwa'xy. Pes kyaj tjüpptsu'kudu 'yo'kan, ni'igü tmudundu Dios otyim'ooktut. **12** Paaty xonda'aktu miidsaty di'ibu ijttap tsajpótum. Per puroobu miidsaty di'ibu jiky'ajttap naxwiiñ es jikymyejyñóty, mat ko ja mujku'ugópk tú mnijunákuðu awa'an es ñija'ap ko tyimpatypyu du'an ja tiempu.

13 Ko ja sarpyentu naty tú yajkujubijpnáxy naxwiiñ, ta tjaya"ayowáñ ja toxytyijk di'ibu naty tú tpaaty ja maxu'unk. **14** Per ja toxytyijk yajmooy majtsku kyakn éxtum tu'ugü muj witsnu jya'a, es mbaat kyaagudity ma ja muj it. Jap wyu'mat taguk ju'mejt jakujm, es yajmo'oyut ja kya'ay 'yukun, es kudiibu mbaat wi'ix 'yadu'utsy ja sarpyentu. **15** Ja sarpyentu t'u'tsy ja nuu, es oj dyajmujnauigojojy es jyu'adat ja toxytyijk. **16** Per yu naxwíñadu pyudujku ja toxytyijk, awats ja naxwíñadu es t'uktaqay ja mujnua di'ibu naty ja sarpyentu tú t'u'utsy. **17** Es mudu taadu ja sarpyentu ttukjot'ambejky ja toxytyijk. Ta oj ñejxy tsiptuumbu mat ja toxytyijk tyamp 'yaats di'ibu akwu'umdu, ja'a njuna'anem di'ibu pyaduundu ja Diosu 'yana'amán es tpanujxtu ja Jesukristu

'yəxpəjkən. Es ja sarpyentə tyənaəay pu'ujoətm jikymyejyñbyəaəay.

13

Nimajtskpə axək jəyujk

¹ Esəts n'iijxy jikymyejyñóty pyədsemy tu'ugu axək jəyujk di'ibə myədajtypy jəxtujkə kyəbajk es majkə wyaj. Es tu'uk tu'ugu wyaj tmədaty ja koronə. Es mə yə kyəbajkəty tmədaty tu'uk tu'uk kəxja'əay ja xyəujuty di'ibə Dios myədəgeepy. ² Tyəadə axək jəyujk di'ibəts n'iijx, du'an kyəxe'ky ja ñini'x éxtəmə kuxyəbyəy, esə tyeky éxtəmə osə, esə 'yəaə éxtəmə kəaə. Yə sarpyentə yə'u mooyə ja myək'ajtəns esə kyutujkən es 'yana'amət. ³ Nidu'ugaty ja axək jəyujkə kyəbajk, du'an éxtəm jyawə tmədajty tu'ugu məj tsayut di'ibə ya'oogədap. Per ja tsayut oj 'yagəda'aky. Es ja naxwiñədu ja'ayuəty du'an jyantswyuəmədyaaydyə es tpanəjxtə ja axək jəyujk. ⁴ Es nidəgekyə ja'ay t'awdajttə ja sarpyentə mat ko ta tmo'oy ja kyutujkən ja axək jəyujk. Es t'awdajttə nandə'un ja axək jəyujk, jyənaəqəndəu?

—¿Pánu du'an éxtəmə tyəadə axək jəyujk?, ¿es pánu mbaəat məut tsyiptúñ?

⁵ Es ja sarpyentə yajmooy ja tu'u es ñaymyuəjpuəjta'aguədt esə Dios tməgajxtəgóyət. Nandə'un yajmooy ja tu'u es 'yana'amət justyikxymyajtsk po'o. ⁶ Es du'an tməgajxtəgooy ja Dios es twin'əbat twingajxpáə mə tsyəuuu es di'ibəty ijttəp tsajpótm. ⁷ Nandə'un yajmooy es tsyiptúñət mat ja Diosə jya'ayuəty, extə tməmadaktə, es yajmooy ja kutujkən mə

t^ugeky^u kajpn^uty, m^a t^ugeky^u ayuk kajxp^uty, es m^a t^ugeky^u naxwíñ^udu. ⁸ Es nid^ugeky^u ja'ay^uty t'awdajtt^u'ay^udu tad^u ax^uk j^uyujk, ja'a nj^una'qanum ja di'ib^uty kyajp^u xy^u 'yity kuxja'ay m^a ja ñeky ja Borreegu'unk di'ib^u Dios yajk winds^u'ken. Es^u tad^u neky tm^udaty kuxja'ay ext^u m^a naty kyajn^uma naxwíñ^udu kyojy, ja xy^u nid^ugeky^u di'ib^uty my^udajtt^u ja jiky'ajt^un win^u x^uu win^u tiemp^u.

⁹ Di'ib^u m^udood^up, wa'an t^ujaygyúk^udu. ¹⁰ Di'ib^u yajm^unujxánd^up tsimy, tsimy yajm^unujxt^ut, es di'ib^u oogánd^up m^udu esp^uqa^{du}, m^udu esp^uqa^{du} 'yookt^ut. Pa^{at}ty pán^uty ijtt^u ja Dios^u jya'ay, wa'an m^uk a^q m^uk jot dyajnáxt^u p^un ti ayo'on tukkudák^up, es d^u'uñ^uam tm^ubákt^ut ja Dios.

¹¹ Okn^uamts n^uijxy py^udsemy n^uqaxóty jatu'ug^u ax^uk j^uyujk, tm^udaty majtsku wyaj éxt^um ja borreegu, es d^u'un j^uuna'añ éxt^um sarpyent^u, ¹² es tm^udaty t^ugeky^u kyutujk^u ja jawyiimb^u ax^uk j^uyujk, es y^u'u tm^udúñ. Es d^u'un ttuñ es^u naxwíñ^udu ja'ay^uty 'yawdátud^u ja jawyiimb^u ax^uk j^uyujk di'ib^u yajtsók ja m^uj tsayut. ¹³ Nand^u'un ttuuñ ja ijxw^u'um^uan di'ib^u my^udajtypy ja m^uj'ajt^un, ext^u yajkudákypy ja j^unya'an^u tsajpót^u ja'ay wyinduuuy, ¹⁴ es d^u'un twin'^uñ ja naxwíñ^udu ja'ay^uty m^ut ja m^uj'ajt^un di'ib^u ja jawyiimb^u ax^uk j^uyujk tuktuun^up. Es yajtuk'ane'emy es dyajnikojtu'utt^ut tu'ug^u awinnax es twinds^u'ug^udu ja jawyiimb^u ax^uk j^uyujk di'ib^u jyayaitsayujt m^udu esp^uqa^{du} es 'yakjiky'ajty. ¹⁵ Es ja my^umajtskp^u ax^uk j^uyujk yajmooy ja kutujk^un es tmo'oy^u ja

jyiky'ajtənə tada awinnax es dyajkajxət, es extə dya'oogət di'ibáty kyaj 'yawdátyu. ¹⁶ Esə tada myəmajtskpə axək jəyujk tyukkuwa'qənə es nidəgekyə mutsk, məkjə'ay esə ayoobə ja'ayu, məduumbəty esə yajməduumbəty, yajtsə'ayut ma 'yaga'añgyu'ə o ma wyimbok. ¹⁷ Es du'ən ni pən mbaat kyajuy kyateegyəty pən kyaj tmədaty ja seyu, ja'a njənəq'ənəm pən kyaj tsya'ayu ja xyən o ja ñumbru ja jawyiimbə axək jəyujk. ¹⁸ Tyəqədu yə'u tsojkəp ja jaygyujkən. Es di'ibáty kuwiyj mbaat tnijáwədə di'ibə 'yandijpy yə ñumbru tada axək jəyujk, mut ko yə ñumbru ja'a 'yandijpy ja xyən tu'ugə yedyəjk. Yə ñumbru ja'a tədujk məgo'px jatugə'px tədujk.

14

*Məgo'px jajustyikxymyajtáxk mil ja'ayu, di'ibə
nəwdəp*

¹ Oknəmts n'ijxy ja Borreegu'unk ko naty jam tyanə ma Syon Kopk. Jamə naty məət məgo'px jajustyikxymyajtáxk mil ja ja'ayu, di'ibə naty tsə'ay wyimbokkəjxy mut ja seyu ja Borreegu'unk esə Dios Teety. ² Es nmədooyəts tsajwínm jyəna'añ éxtəmu nəwdáx 'yəutsy pyəmimy, es éxtəmu anaa mək ya'axy, du'ən éxtəmu may arpə koobə kyowdu. ³ Es t'əwdə jembyə u y uñaaybyajn winduu y ma Dios yajkutíky es ma nimajtāxkpə jiky'ajtpəty es ma ja məjjə'aydyəjk. Ni pən mbaat tkajatyə tada u y, ja'ayə je'eyə tada məgo'px jajustyikxymyajtáxk mil di'ibə oj ñitso'oktə naxwiin. ⁴ Ya'u du'ənaty di'ibə tsuj yajxón tə jya'ay'attə, di'ibə

nayyajwa'ats'ajtudap éxtam a kixyudo'oxyaty, es tpanujxta ja Borreegu'unk otyim maqaty ñejxy. Yu'u du'anaty oj ñitso'okta ma naxwíñudu ja'ay es ijttap éxtam ja taamp di'ibu jawyiin taamp'ajtp es yajtukmuyóxy ja Dios es Borreegu'unk. ⁵ Ni na'a oj kya"anda'akta, ja'a ko wa'ats ja'ayaty yu'u.

Di'ibu kyajxtap ja niduguukpu anklas

⁶ Nétuts n'ijxy jatu'ugu anklas kyaagudíty tsajpótum, es tmadaty ja oybyu ayuk di'ibu winu xuu winu tiempu wu'amp, es yajkajxwa'xut ma tugekyu nax kajpn, ma tugekyu naxwíñudu, es ma tugekyu wiinkpu ayuk kajxp. ⁷ Es jyuna'añ jantsy mak:

—Windsu'ugudu Dios es awdattu, mut ko tu net jya'ty ja ooru ma net tpayo'oya'añ ja naxwíñudu ja'ayaty. Awdattu di'ibu yajkoj ja tsajp, naxwíñudu, jikymyejyñ, es ma nuu myuxy.

⁸ Es ja myumajtsku anklas tpanejxy ja jawyi-imbu anklas, es jyuna'añ:

—Tu net, tu net jyijtta'ay ja Babiloñu muj kajpn di'ibu nidagekyu naxwíñudu ja'ayaty tu dyajtagóy mut ja 'yaxuk tu'unan, éxtam ko pán dyajmi'iguyaty ja myugu'uk.

⁹ Es ja myuduguukpu anklas tpanejxy ja jawyi-imbu nimajtsku, es jyuna'añ mak:

—Pán ja pán t'awdatyu tada axuk juyujk, es pán nayyajku yajtsa'ayut wyimbokkujxy o ma kyu'u, ¹⁰ Dios jantsy tukkumudowadap muuk ma ja luguar muudu azufru janya'ank di'ibu yajtukjup'ijxp, ma 'yayowdat Diosu 'yanklas wyinduuy es Borreegu'unk wyinduuy. ¹¹ Ja juan di'ibu tsa'ayadap, ja'a yajpudu'ugup ja jok

wina xuu wina tiempa. Ja'a njanq'anam ko yajtukkumadowa'aqñ wina xuu wina tiempa nidagekyu di'ibáty 'yawdajttap ja axak jayujk, o ja 'yawinnax, o ko ta yajtsa'aydyu mat ja syeyu. ¹² Wa'an yu'u dyajjotkujku ja Diosu jya'ay es tmadánadet ma'xtujku mat otyim ti ayo'onuty, ja'a di'ibu kyuyduundap ja Diosu 'yana'amu es oy tmadundu ja Jesús.

¹³ Nétuts nmadooy tsajpótm, es xy'anmaayuts:

—Kuxja'ayu tyaqadu: “Jotkujk di'ibu tyam o'ktap es di'ibu óknam oogaamp ja'agyujxm ko tmabukta ja Nindsun'ajtam.” Ja Espíritu Santu du'u n jyuna'añ: “Tuy'ajtu ko yu'ujty jyotkujkuty, mat ko jabaqadu du'u myuk'ayoy es tuyuñ. Dios mo'oyadap ja pyo'xtákn es myay'ata'añty mat ko oy ta tmadúñ naxwiiñ.”

Ja'ay yajpayo'oydyu

¹⁴ Nétuts n'iijxy tu'ugu poop nima'a. Jam 'yu'uñu maq tada nima'a kyuxxe'eky éxtam ja Naxwíñadu Ja'ayudyu Kyudunaabyu. Jam tmadaty kyubajkkujxm tu'ugu ooru koronu, es tkukápyuty tu'ugu mayudsyujkn jantsy jujp. ¹⁵ Ta pyadseemy tsajptugótóy jatu'ugu anklas, es mak tmugajxy di'ibu uñaapy nima'agujxm:

—Tu net tpaqaty ja ooru. Yajpadu'uk ja mbujta'aky madu tada mmayudsyujkn, mat ko ta tsya'amy ja naxwíñadu pyujta'aky.

¹⁶ Ta ja di'ibu naty uñaapy nima'agujxm, ttsujk-mijky ja naxwíñadu pyujta'aky.

¹⁷ Ta pyadseemy jatu'ugu anklas maq ja tsajptujk tsajpótm, tmanejxy nandu'u n tu'ugu myayudsyujkn jantsy jujp. ¹⁸ Ta pyadseemy

jatu'ugu anklas ma ja artal di'ibu jam kywentu'ajtypy ja juun, es muk dyaxu ja di'ibu myudajtypy ja myudydsyujkn juppu, es t'anuumu:

—Mut ja mmuudydsyujkn tsujkmuk ja naxwíñudu 'uuuvu, mut ko tu tsya'amy.

¹⁹ Ta ja anklas dyajmijky ja uuvu ma ja naxwíñudu. Ta tniko'obejty es twinma'adsa'qan. Ja'a tyqadau 'yandijpy ja muk tsqatsytyu'unun di'ibu Dios yakaampy. ²⁰ Ja uuvu oj yajwinma'atsy kajpnbu'aqay. Es ma ya"ama'tsu pyudseemy ja ne'pyñ tuk metru jakujm kyujxmuty es pyuye'ky tuguk mugo'px mil metru.

15

Anklasuty mut ja juxtujkpu ayo'on

¹ N'ijxyuts tsajpótm jatu'ugu maj ijxwu'umun di'ibu ja'ay du'uñu yajwe'empty. N'ijxyuts juxtujku anklas mut juxtujku óknumbu ayo'on. Es madu tadu juxtujkpu ayo'on kyujxtu'ay ja Diosu 'yajku.

² N'ijxyuts nandu'un éxtum kyuxe'eky tu'ugu jikymyejyñ, éxtumu viidru tuktuku mut ja junya'ank. Es n'ijxyuts nandu'un ja di'ibu myumadaktu ja axuk juyujk mut ko kyaj t'awdajtu ja 'yawinnax es kyaj tkupujku ja syeyu. Tamu naty yu'uuty tyánudu jikymyejyñgyuuxm, es tmudaty ja 'yarpu di'ibu natyu Dios tu myo'oyudu, ³ es t'uwdu ja Moisesu 'yuy, ja Diosu myuduumbu, es ja Borreegu'ungu 'yuy. Esu du'uu 'yuwdu:

Windsun Dios di'ibu tugekyu muk'ajtun myudajtypy,
jyantsymyujuty es jyantsy'oy jyantsytsyújuty di'ibu mdiimpy.

Mij myajkutujkp mudu tay'ajtan,
mij myajkutijkypy nidagekyu naxwíñudu ja'ay.

⁴ Nindsan'ajtum, ¿pán mgawindsu'ugadu

, pán
mga"awdátudup?

Mat ko mijtsu dan je'eyu di'ibu wa'ats,
paqaty nidagekyu naxwíñudu ja'ayu myíndat
maq mij es m'awdátudut,
mat ko tu t'ixtu ko tay'ajtan tagekyu di'ibu mij
mdiimpy.

⁵ Oknamts n'ijxy jam tsajpótm 'yawaq'atsy
ja tsajptujk, ja Diosu tyujk. ⁶ Jap tsajptugóty
pyudsumdu tadu juxtujkpu anklas di'ibu
myanejxyp ja juxtujkpu ayo'on, es wa'ats poop
ja wyit es jyantsytye'xy, es tmudaty ja 'yooru
kaqatsywyun di'ibu muj ja 'yok.

⁷ Net nidu'ugu nimajtáxkpu jiky'ajtputy di'ibu
ijttup Dios windum, ye'u myoooyu kujktu'ugu
anklas ooru tsim nidu'ugáty ujts mat ja muk
taydyu'unan di'ibu yajkypy ja Dios di'ibu ijtpum
winu xuu winu tiempu. ⁸ Es ja tsajptujk 'yuujtspejty
mat ja jok di'ibu miimp maq ja Diosu myuj'ajtan
es ja myuk'ajtan. Es ni pán mbaqat oj kyatuku
extu ko kyujxtuayñum ja juxtujkpu ayo'on di'ibu
myunujxtup ja juxtujkpu ánklusty.

16

Ayo'ondsím

¹ Nétats nmudooy pyudsemy ja kajxy tsajptugóty
di'ibu tyuk'ane'empty ja juxtujkpu anklas:

—Nujxtu es tuktaamdu'uttu ja juxtujkpu tsim
di'ibu myudajtypy ja muk taydyu'unan di'ibu Dios
yajkypy naxwiñ.

² Ja jawyiimbu anklas oj ñejxy. Ta ttuktaamduty ja tsyim naxwiiñ. Net pyudseemy ja muk pu'uts ñikujxmuty di'ibu muk jantsy pujkp muq nidugekyu di'ibuty myudajttp ja axuk juyujku syeyu es di'ibuty nandu'un 'yawdajttp ja awinnax.

³ Net ja myumajtskpu anklas ttuktaamduty ja tsyim jikymyejyñóty. Ta ja jikymyejyñ jyumbijty éxtumu ne'pyñ, du'un éxtumu o'kpu ne'pyñ. Ta 'yo'ktuqaydyu nidugekyu di'ibu jiky'ajttp jikymyejyñóty.

⁴ Ja myuduguukpu anklas ttuktaamduty ja tsyim majatyu mujnu es majatyu nu myuxy. Ta jyumbijtuqay ne'pyñ. ⁵ Nétuts nmudooy ja anklas jyuna'añ:

—Dios, mijts m'ijt es mijts m'ijtpam. Wu'ats mij. Mdiimpy ja tuy'ajtun es du'un xytyukkumudówut, ⁶ mut ko ttuktaam ttuk'yojktu miju m'ayuk kajxwa'xpu ñe'pyñ, es miju mja'ayuty. Es tyam mij xytyuk'iiky ja ne'pyñ. Pes du'un ñitákuudu.

⁷ Nétuts nmudooy nandu'un kyajxy extu mu aratal, es jyuna'añ:

—Oyu du'un, Windsun Dios di'ibu tugekyu muk'ajtun myudajtypy. Ta xypyayo'oy yajxón mut ja tuy'ajtun.

⁸ Ja myumajtáxpu anklas ttuktaamduty ja tsyim mu ja xuu. Es mut yu'u ni'igu oj myuju ja xu'án es ttsa'aydyu ja naxwíñu ja'ayuty. ⁹ Es du'un ja ja'ay jantsy muk tyoooydyu mut ja xu'án. Per ni mut yu'u kyajodumbijttu, kyaj t'awdajttu Dios di'ibu yajkypyu tyudu tuydyu'unun. Ni'igu tmu"udgoooy tmugajxtugooy ja Dios.

10 Ja myumugoxkpu anklas ttuktaamduy ja tsyim ma yajkutiky ja axk jayujk. Ta kyoodsyayaay ma 'yane'emy. **11** Net ja ja'ayaty ñayya'andsu'udsadu mat ja mk pajkun di'ibu yajnajxtap. Per ni mat yu'u tkamastuttu ja 'yaxk winma'añ di'ibu tyuundap. Ni'igu tm"udugoo tmugajxtugoooy ja Dios.

12 Ja myuddujkpu anklas ttuktaamduy ja tsyim ma ja Eufrates mujnuu. Ta ja nuu tyutsy es 'yawaq'adsat ja tyu'u ja réyaty di'ibu miindap ma xuu pyudsemy.

13 Nétuts n'ijxy ma ja sarpyentu 'yaa, es ma ja axk jayujku 'yaa, es ma nandu'un ja kyugajxpu di'ibu andakpu 'yaa, pyudsemy tuguugu mujku'u di'ibu kxu'kp éxtam nootsy. **14** Tyaqadu yu'u du'unu mujku'ujaty di'ibu tyuundap ijxwu'umu di'ibu myudajtypy ja mj'ajtun, es nujx twowa'andu ja réyaty majatyu naxwiñu es ñaymyujktu'ayadat es tsyiptuna'andu mat ja Nindsan'ajtam Dios di'ibu tugekyu mk'ajtun myudajtypy, ko tpaadat ja tiempu. **15** "Madowdu es jaygyukudu. Uj, Diosu 'YU'unk, nminq'añuts ti'in, éxtam ko jya'ty ja ma'tspu. Jotkujk di'ibu naty wijy es witxu, kadiibu tsoydyu'un muat jyudítat niwu'ats uxwa'ats ja'ay wyinduuy."

16 Ta ñaymyujkuu ja naxwiñu réyaty ma ja lugaar di'ibu ebreeu ja'ayaty tyukxu'ajttap Arma-jedón.

17 Ja myujuxtujkpu anklas ttuktaamduy ja tsyim pojotm. Ta yajmudooy kajxy ma Dios yajkutiky es ma ja tsajptujk jam tsajpótm, es jyuñáñ mk:

—¡Tu net tyuñ jyátyaty!

18 Net myiiñ ja anaa jədsuk, es ja naxwíñudu jyantsypyumiimy mat ja mək ujx. Kyaj ni windii də'ambu ujx kyanaxy extə ma tsysondaky ja naxwíñudu ja'ay. **19** Ta ja Jerusalén kajpn tsya'pxwa'xy tugək peky. Es majatyu kajpn naxwiññ jya'adəgooydyaa. Es ja Dios tjamejtsy ja Babiloñu muj kajpn es ttuk'uuga'añ ja vyinu, ja'a njənq'añum ja təydyu'unun di'iubu yajkypy mat ja 'yaku. **20** Net təgekyu islu es təgekyu kopk tyəgooydyaa. **21** Nandu'un kya'ay tsajpótm yu tətsn jantsy mujjátyuty, extə justyikxy kilu jye'emdsyuty tu'ugáty. Es ja naxwíñudu ja'ayuty tmə"udəgoy tməgajxtəgóy ja Dios mat ja myuu ayo'onu tadu tətsn, mat ko mək ayo'onu də'un yu'u.

17

Kujeñdyo'oxyu 'yayo'on

1 Net myiiñ nidu'ugu nijəxtujkpu anklas di'iubu myədajttu ja jəxtujkpu tsim, es xy'anmauayuts:

—Min es nduk'íxu ja tyəhydyu'unun ja muj kujeñdyo'oxy di'iubu uñaapy mejyñwyiningujxm. **2** Yu naxwíñudu ja'ayu ryéyuty tu ñaygyuyákudu es pyekytyundu mat yu'u, es ja naxwíñudu ja'ayuty tu myu'uuk myu'mu'uugudu mat yu'u, ja'a njənq'añum təxtijtu ja Dios es tpanəjxtu ja kujeñdyo'oxyu 'yaxək winma'añ.

3 Kodsu natyuu də'un tu xy'awanu, nétuuts ja anklas xymyuunejxy muj itum. Jámuts n'ijxy tu'uugu toxytyjk ttuk'u'uñu tu'uugu tsapts axək jəyujk. Tadu axək jəyujk windikyu ñini'x tmədaty mədu axək ayuk kəxja'ay di'iubu Dios məat twingajxpéty. Jəxtujkpu kyəbabajk tmədaty es majkuu wyaj. **4** Tadu

toxyty^ujk ñaywyítx^uty mat ja tsu'unk wit es^u tsapts wit, es 'yoydyúñ^uty mat ja oor^u, mat ja tsujjátypy^u tsaa^u es^u perl^u. Es tmudaty ky^u'ujóty tu'ug^u oor^u tsim ujts mat ja axuakp^u. Ja'a tyaqad^u 'yandijpy ja 'yax^{uak} jiky'ajt^un. ⁵ Es wyimbokkajjxy tmudaty kuxja^u'ay tu'ug^u x^u di'ib^u tsip yajmudoop: "Ja Babiloñ^u maj kajpn, naxwíñ^udu kujeñdyo'oxy^udy^u tyaqak es nand^u'un tyaqak'áty^uty nidugeky^u di'ibáty axuak jiky'ajtt^up naxwiñ^u." ⁶ Nétuts nbejky^u kwent^u ko tada^u toxyty^ujk mukab^u naty mat ja Dios^u jya'ay^udy^u ñe'pyñ^u es mat ja ñe'pyñ^uaty pán^uaty o'kt^u mat ko t'awdajtt^u ja Nindsun'ajtum Jesukrist^u. Es kods^u taad^u du'un n'ijxy, tats du'unñ^u oj njantsywy^u'am^u.

⁷ Nétuds^u tada^u ankla^us xy'anmaay:

—¿Ti ko du'unñ^u mwe'emy? Tyam nduknijáw^ut di'ib^u 'yandijpy y^u ayu'uds^uy^u winm^uañ^u: tada^u toxyty^ujk es^u tada^u ax^{uak} jeyujk di'ib^u tyuk'uñaapy, di'ib^u myudajtypy juxtujku kyubajk es majku^u wyaj. ⁸ Tada^u ax^{uak} jeyujk di'ib^u tu xy'i^uxy, y^u'u tu'uk di'ib^u jéky^up jiky'ajt, es tyam kyaj ñakyjyaa'áty, per pudsumqamp kak jutoty, es ñejxy ma^u kyutagooyñut.

'Ja naxwíñ^udu ja'ay di'ib^u xyu kya'ity kuxja^u'ay nekykyujxy ext^u ma^u naty kyajnu^um^u naxwíñ^udu kyoj, ja'a du'unñ^u wyu'umadya'aydy^ut ko t'íxtut jatugok jya'ty ja ax^{uak} jeyujk di'ib^u jéky^up jiky'ajt. Es y^u xyuu^uj^uty di'ib^u kuxja^u'ay ma^u ja neky, ja'a xyuu^uj^uty di'ibáty myudajtt^up ja jiky'ajt^un win^u x^u win^u tiemp^u.

⁹ 'Tyámuts nnigajx^ut di'ib^u tsojk^up ja wijy'át kejy'át es yajjaygyúk^ut. Ja juxtujku kubajk ja'a

'yandijpy ja juxtujkpu kopk ma tada^u toxutyujk 'yu'uñu. ¹⁰ Es nandu'unu tada^u kubajk, yu'u yandijpy ja juxtujkpu réyuty. Nimugoxk tu 'yooktuu, ja myuduudujkpu tam yajkutíky tyam, es ja myujuxtujkpu, yu'u kyajnuam myiñ. Es ko myiñut, je'eyu waanu 'yítut. ¹¹ Es ja axuk juyujk di'ibu jékyup ijt es tyam kyaj ñakyjyaaty, yu'u du'uu rey ma tada^u nijuxtujkpu, es jya'ta'qñ jatugok éxtum ja myuduktujkpu rey, per nujxpu du'uu ma kyutugooyñu.

¹² 'Ja majkpu wyaj di'ibu tu xy'ixy, yu'u du'uu majku rey di'ibu kyaj dyajtsonda'aktunuam yajkutúktut. Per 'yaxajuyándup ja kutujkun éxtum rey tuk oorun mut ja axuk juyujk. ¹³ Tyudu majkpu réyuty ti'igyuu wyinma'qñuty, es myo'oyup ja myuk'ajtun es ja kyutujkun ja axuk juyujk. ¹⁴ Tsiptunaqamp mut ja Borreegu'unk. Per ja Borreegu'unk mumada'agudup, mut ko yu'u Windsun'ajtp ma windsunuty es Rey'ajtp ma réyuty. Es di'ibáty yu'u muut, Dios wooju yu'ujuty, wyin'ix, es oy tmudundu Dios.

¹⁵ Ja anklus xy'anmuayuts nandu'un:

—Tada^u mejeñdyo'oxy, yu'u du'uu 'yandijpy ja ja'ay pánuty jiky'ajttup ma maygyajpn, ma wiinkpu may ayuk kajxpyuty, es ma mayñaxwíñuduu. ¹⁶ Ja majkpu waj es ja axuk juyujk tyuk'ak'átup ja kujeñdyo'oxy, es dyajwu'umut niwa'ats uxwa'ats. Es extu tsyu'tsta'aydyup ja ñini'x, es ñino'kta'aydyup di'ibu wu'uamp. ¹⁷ Diosu du'uu tu pyujta'aguduu es dyajtuunuduu Diosu wyinma'qñ, ti'igyuu ñaybyujta'aguduu es dyaky ja kutujkun éxtum rey

mä ja axak juyujk exta ko yajkuydyuunda'ayut di'ibü Dios ñaskajxü. ¹⁸ Tadü kujeñdyo'oxy di'ibü tü xy'ixy, yü'ü dü'un 'yandijpy ja müj kajpn di'ibü 'yane'empy ja naxwiñüdu ryeyüty.

18

Babiloñü kajpn kyutügoy

¹ Nétüts n'ijxy jatu'ugü anklüs jyünaky tsajpótm müt ja myüj kutujkun. Ta ja naxwiñüdu wye'emy kude'xy müt ja jyajun, ² es mük kyajxy:

—Tü net, tü net jyijttä'ay ja Babiloñü müj kajpn, es tü jyambity müjku'u tsünqaydyákn. Ni pán jap kyanaky'ity. Yü'uyü je'eyü jap tsünqaydyüp ja ka'óybyüty, es jyap'attü ni'amukü axük joon axük juyujk. ³ Dü'un tü yajtüdyúñ müt ko ja Babiloñü kajpn tmastuty ja Dios, es wiinkpu t'awdaty, es nidügekyü naxwiñüdu ja'ayüty ti'igyu müt yü'ü. Es ja naxwiñüdu réyüty pyekytyuunda müt ja Babiloñü ja'ayüty. Esü ajuuy ado'kpu di'ibüty majatyü naxwiñüdu, myükja'aydyáktü müt ko ttukmudeeky nidügekyü di'ibüty amdoop es ñayyajmüjpuðsüma'äñüty.

⁴ Nétüts nmüdooy jatu'ugü kajxy myiñ tsajpótm, es jyuna'añ:

—Puðsümdü mä tadü kajpn, miidsüty di'ibüty njä'ay'ajttüp, kudiibü xymyütpékkytyúndü es kudiibü miits myajtüdyúndü müt yü'üjüty. ⁵ Ja'a ko yü pyeky tü jyantsyñipajnü, exta myübátnüp ja tsajp, es tü ja Dios jyamyajtsxüty ja pyojpu. ⁶ Tuunümbít nandü'un éxtamü wiinkpu tü t'axüktüñ. Mügubat majtsk dü'unan éxtam yü'ü tü dyaky, es taam'yo'oy majtsk dü'unan myáküty

di'ibu ya'ukp éxtum yu'u oj ttaam'yo'oy. ⁷ Tuydyún es ya'"ayow nandu'un éxtum tu myuj tu pyaadu. Pes yu'u du'un jyuna'añ jyodoty wyinma'añóty: "Tyqats n'u'uñu éxtum tu'ugu reyna. Kyajts uj ngu'ekytyo'oxyuty, ni na'ats nga'"ayówut." ⁸ Paaty mau tu'ugu xuu ti'in myínet ja pya'am, 'yayo'on, jyotmay, yuu, es mat ja janya'ank yajnino'ogut, mat ko Nindsun'ajtum Dios jyantsymyujuty di'ibu tu pyekymyo'oyuty es tkumadówut.

⁹ Yu naxwíñudu réyuty di'ibu tu pyekytyundu mat yu'u es du'un tu dyajtugoydyu jyiky'ajtun, ñiju'uy ñiyuaxtup ko t'íxtudu tadu kajpn ko tyoy. ¹⁰ Wu'umdaqaydyup jagam jyantsytsyu'ugut mat ja tyuydyu'unun, es jyuna'andut:

—¡Ay, puroobu mij Babiloñu mej kajpn di'ibu tu 'yane'emy! Jantsy tuk pojun tu myiñ ja mduydyu'unun.

¹¹ Yu ajuuy ado'kputy majatyu naxwíñudu ju'uydyup nandu'un es pya'"ayówdubu tadu mej kajpn, mat ko kyaj tnakypyuadut pan jyúyup ja teeky yaky, ¹² mat ko ni pan tkanakyjuydyu ja ooru, ja platu, ja tsujjátypyu tsaqa, ja perlu, ja oyatypyu wit di'ibu tsu'unk, tsaptspu, seedubu, kanak naxu oyatypyu kepy di'ibu pa'ak xu'kp, ja tsujjátypyu di'ibu kojp mat ja marfil, bronsu, pujxn es ja mármol; ¹³ es nandu'un ni pan tkanakyjuydyu ja kanelu, pa'ak xu'kpu, mirru, poom, vinu, aseytu oliivu, arinu, triigu, tsajkuajuty, borreeguty, kwaqayuty, kárruty, es extu ja'ayuty ijty tyo'ktup. ¹⁴ Es du'un yu ajuuy ado'kputy t'anuamuadut tadu kajpn:

—Kyaj xyñakymyudatyu tadu mje'xy mbeky es

taqekyu tadu oyatypyu di'ibu tu xyjantsytsyeky.
Tuu dun tyugooydya'ay winu xuu winu tiempu yu
mmukja'ay'at esu mdsuj'ajtun.

¹⁵ Panuty ajuuy ado'ktup maq ja Babiloñu kajpn
es ñayyajmukja'aydyu'agudu jap, jagam tyánudt
madu tsu'ugu ko du'un 'yayówut ja kajpn, es yu'u
jyu'u yu'axtun:

¹⁶ —¡Ay, puroobu maq kajpn! Tsuj tu 'yity éxtum
tu'ugu toxytyujk mat ja wyitu oyatypyu, tsu'unkpuu,
tsaptspu, es 'yoydyúñuty mat ja ooru, tsujjátypyu
tsaqu esu perlu; ¹⁷ ¡es tuk pojun tu tyugoyu tyadu
jyuna'andut mak:

Es nandu'un yu barku yaj'ye'ebyuty esu di'ibáty
tuundup jap barkoty, es di'ibáty maduundu

jikymyejyñóty, wu'umduundup jagam ¹⁸ ko t'íxtut
pyude'eky ja jok maq tyoyu tadu maq kajpn, es
jyuna'andut mak:

—Ni maqu du'umbu kajpn éxtum tu 'yityu tyadu
maq kajpn, ¿kudi?

¹⁹ Es mat ja jyotmay ñaydyukkuwuju'kudu
naxway, es jyantsyjyu'u jyantsyyu'axtu:

—¡Puroobu tadu maq kajpn! Mat ja myukja'ay'at
tu ñayyajmukja'aydyu'agudu nidugekyu di'ibu
myudajttup ja barku. ¡Es tuk pojun tu
tyugooydya'ay!

²⁰ Es ja kajxy 'yakjuna'quñ tsajpótm:

—Miidsuty panuty ijttup tsajpótm, es miidsuty
apóstuluty esu Diosu 'yayuk kajxwa'xputy es
nidugekyu di'ibu Dios jya'a'ajtypy, xonda'aktu
mat ko Dios tu ttukkumudoy yu tadu kajpn éxtum
tu mdúnudu.

21 Net tu'ugu anklas kumujaqbu tkone'ky ja tsaaq
di'ibu du'un éxtum tu'ugu muj paqan, es tkujubijpu
jikymyejyñóty, es jyunáñ:

—Nandu'un mij Babiloñu muj kajpn,
myajkujuubipnaxa'añ, es ni na'a jatugok
mgakuxu'ugut. **22** Ni na'a kyanakyyajmudówut
mgajpnóty ja trumpet xuxpru, tsajkapyñxyúxpu
esu arpu koobu. Es ni kyanakyjyap'átut ja
mmuduumbuty di'ibu uxpékyuuty, es ni maq
kyanakyyajmudówut jap ja juuts tu'unuu. **23** Kyaj
jap ñakyjyáut ni tu'ugu lampru, es ni na'a jap
kyanakyyajmudówut yajtúñ ja xuu maq ja pujkpuuty.
Ja m'ajuuy m'ado'kpuuty tu 'yittu naxwiñ jantsy
muj, es tu twin'uundu nidugekyu naxwiñudu
ja'ayuuty mat ja byruju winma'añuuty.

24 Pes maq tadu kajpn tu yajpauty temy yeky ja
Diosu 'yayuk kajxwa'xputy ja ñe'pyñ, es ja ñe'pyñ
di'ibu Dios jya'ay'ajtypy, es nidugekyu ja ñe'pyñ ja
ja'ay di'ibuty ja'ay ya'o'kudu naxwiñ.

19

1 Nétuts nmudooy jantsy muk ja ja'ayuuty kyajxtu
tsajpótm, es jyuna'añdu:

¡Awdattu Dios!

Yu nitsokun, muj'ajtun esu muk'ajtun,
yu'uu Dios jya'a'ajtypy.

2 Pesu Dios paye'epy mat ja tuy'ajtun,
es tu tmo'oy ja kumudo'on ja muj pekykyajpn es
ñuujxut ayodaknoty.

Mat ko tu dyajpekytyúñ ja naxwiñudu ja'ayuuty
es dya'e'ky ja Diosu myuduumbuty,
paqadyu Dios yajumbijtxuty.

3 Net jyunandu jatugok:

—Awdattu Dios. Pes timjókup winu xuuwinu tiempu ma yajnine'egyu taadu.

⁴ Es ja ni'i'px majtáxkpua muijja'aydyujk es ja nimajtáxkpua jiky'ajtpuaty di'ibu ijttap Dios windum, ñaygyoxtunaqaydyákuðu, t'awdajttu Dios es jyunaqandu:

—Wa'an du'unatty. ¡Awdajttu'aydyu Dios!

⁵ Nétuts nmudoogajxy ma uñaaybyajn ma Dios yajkutíky, es jyuna'añ:

Miidsuaty di'ibáty myuduundap ja Nindsun'ajtam
Dios,
mujja'ay mutsk ja'ayuaty, awdattu Dios.

Nixudúñ ja Borreegu'unk

⁶ Nmudooyuts nandu'un ko nimayjya'ay kya jxtu, du'unuts nmudooy éxtamu nudiáx 'yutsy pyumimy, es éxtamu anaa mu'k ya'axy, es jyunaqandu:

Awdajttu'aydyu ja Nindsun'ajtam Dios di'ibu tagekyu mu'k'ajtan myudajtypy, mu't ko yajkutíky.

⁷ N'okxondákum, n'okjotkujkum es n'okwindsu'kum, mu't ko Dios jyantsymyájuty

es tu net tpaaty ma ja Borreegu'unk pyuka'añ, es tu ja ñudo'oxy ñayjuyjp'íxyuaty.

⁸ Tu yajmo'oy ja wit ja oybyu es ja wa'atspu di'ibu tu'x judsujkp, es ñayxyóxudut.

Pes ja oybyu wit ja'a 'yandijpy ja oybyu di'ibu tyuun kyajxtap ja Diosu jya'ayuaty.

⁹ Nétuts ja anklas xy'anmaqay:

—Kuxja'ay: “Jotkujkuty di'ibáty tu yajwówdu ma tyadu xuu ko ja Borreegu'unk pyuka'añ.”

Es xy'ak'anmaaqayats:

—Tyaqadu dhu'un tħuy'ajtun di'ibu Dios kyajxypy.

10 Njakoxtanu yáñuts anklus tyeky'ujxy, es nja"awdatáñuts, per yu'uts xy'anmaaqay:

—Katuh dhu'un m'aduh'utsy. Nmudiimbyuts ja Dios éxtum mij, es éxtumu mmugul'ugatty di'ibu pyanu jxtup ja Jesusu 'yuxprujkun. Awdat ja Dios.

Pes ja tħuy'ajtun di'ibu Jesús yajk, ja'a yu'u di'ibu wyinma'añmyeepy ja Diosu kyugajxpu.

Di'ibu tyuk'uñaapy ja poop kwaqay

11 Nétuts n'ljixy ja tsajp awa'ats, es kyuxxe'eky tu'ugħu poop kwaqay. Es di'ibu tyuk'uñaapy txu'aty Di'ibu Kyuydyiimpy Ja 'Yayuk, es nanduhu'n txu'aty Tħuy'ajtun, mat ko tħuy'ajtun mħat pyayo'oy es tsyiptúñ. **12** Yu' wyiin dhu'un éxtumu jħunja'ank jyantsytye'xy, es jam kyubajkku jxem tmħadatty may ja koronu. Es tmħadatty ja xuħu kuxja'ay di'ibu yu'ħu naydyl'igħu ħnija'ap. **13** Es ja wyit ne'pyň ne'pyň. Es txu'aty Diosu 'yAyuk. **14** Es pyanu jxu dħu tagħo myay nidsiptu umbu tħiġi di'ibu tsajpótm. Ak poop ja wyit, ja oybyu esu wa'at spu, es ak poop kwaaygyu jxxy. **15** Es di'ibu xħu'ajttypu Diosu 'yAyuk, ja p 'yaqajóty pyu'dseemy tu'ugħu espaqadu jħejppu, es yu'u mħat dyajtsayutaq'āñ ja naxwiñu dħu ja'ayu. Es yajkutuka q'āñ mħadu pujxndajk. Es ttukkum u dħu q'āñ, mat ko Dios di'ibu tugekyu muk'ajtun myu'dajttypu, jyantsy'ajkunu mat ja naxwiñu dħu ja'ay. Paqḍyuh dhu'un ttukkum u dħu q'āñ éxtum ko jyawu yajwin ma'atsy ja uuvu tħemp. **16** Es tmħanejxu kuxja'ay ma ja kyapu es ma ja pyuu tyaqdu xu: "Rey'ajtp ma réyatty es Windsun'ajtp ma windsu natty."

17 Nétats n'ijxy tu'ugh anklas tyanh jam xhñikhjxm es t'anhumhdh jantsy mhk ja joon jhyujk di'ibh ka'aghdijtph:

—Min naymyúkhdh mhj ja mhj xhñ di'ibh Dios tyunaampy! **18** Min es xytsyu'utstht ja tsyu'udsyahdyh réyhty esh soldaqhdh windsúnhty, ja jotmhk ja'ayhty, ja kwahayhty es mht ja di'ibh tuk'uñaayhdhp, nidhgekyh ja'ay ja tsyu'udsyahty, phnhty yajjuuydyhp es phnhty awa'atstuuy ijtthp, nandh'un ja mhj ja'ay mutsk ja'aybyh.

19 Nétats n'ijxy ko ja axhk jhyujk es ja naxwíñhdh ryéyhty dyajnaymyúkhdh syoldaqhdhty es tsyip-tuna'hñ mht ja di'ibh poop kwahaygyhjxy es mht ja ñidsiptuumbhty. **20** Per ja axhk jhyujk yajtsuum til'igyu mht ja kugajxph di'ibh andakp, di'ibh naty th ttuñ axhk jhyujk wyinduuuy ja mhj ijxwh'umhn di'ibh myhdajtypy ja mhj'ajthn. Es mhdh tyhdh mhj ijxwh'umhn ja kugajxph di'ibh andakp th twin'hndh naty di'ibáty th ñayyákyhty es ja axhk jhyujk tsya'ayhdh, es t'awdajtth ja 'yawinnax. Net nimajtsk yajkujuhdu'uji'igyu mha yh mejyñ di'ibh teepy azufrh. **21** Es yh syoldaqhdhty ya'o'kthqay mht ja 'yespahdh di'ibh puhdshump 'yhqajóty di'ibh tyuk'uñaapy ja poop kwahay. Es nidhgekyh joon jhyujk di'ibh ka'aghdijtp 'yujts jyotkhdakth mhdh tadah tsyu'udsyahty.

20

Miljhmhjtph

1 Nétats n'ijxy tu'ugh anklas jyhnakys tsajpótm mht ja khk juth 'yawatsn, es thkhwítsyhty tu'ugh mhj kadenh. **2** Ta tmajtsy ja sarpyenth, tadah

majku'ugópk, ja Satanás, es tk̄w̄'uñ ttekywyu'uñ
m̄t ja m̄ej kadenu, es 'yítat tsimy tuk mil jumajt.

³ Ta tkujabijp̄ kák jutoty, es dyajni'adijk̄
ijxw̄'um̄n m̄uat k̄adiib̄ tnakywyin'um̄nat ja
naxwíñud̄ ja'ayaty ext̄ ko kya'px̄t tuk mil
jumajt. Ta naty koonam 'yok'yajnasmats̄ya'añ
waanu.

⁴ Nétuts n'ijxy uñaaybyajn̄ty, es jam 'yu'uñud̄
di'ibátyu naty t̄ t'axájud̄ ja kutujk̄n es
pyayo'oedyat. Yu'adyu d̄u'an di'ib̄ yajnibo't ja
kyubajk̄ty m̄ut ko tpanuixtu ja Jesusu 'yuxpujk̄n
es tkajxwa'xudu ja Diosu 'yayuk. Nandu'un kyaj
t'awdajttu ja axak juyujk̄ es ni ja 'yawinnax,
es ni tkakupuik̄t̄ yajtsa'ayut wyimbokk̄jxy o
m̄a kyu'u m̄ut ja axak juyujk̄ syeyu. Es ja Dios
yajjikypyuk̄kudu, es 'yana'amdu m̄ut ja Kristu tuk
mil jumajt. ⁵ Tyaqadu du'un m̄a tim jawyiinu Dios
dyajjikypyejky ja ja'ayaty. Per di'ib̄ akwu'umdu ja
o'kputy, yu'ujuty kyaj jyikypyáktut ext̄ ko kya'px̄t
tuk mil jumajt. ⁶ Kuni'xy es jotkujk̄ty di'ibátyu
Dios yajjikypyuk̄d̄ap m̄a tyadu jawyiimb̄
jikypyuk̄k̄n. Kyaj pyaqadud̄t ja ayo'on di'ib̄ du'un
éxt̄mu ja'ay 'yooktu myumajtsk ok, ja'a du'un
tm̄udúnd̄t ja Dios esu Kristu éxt̄mu teedyaty, es
'yana'amdu m̄ut ja Kristu tuk mil jumajt.

⁷ Ko naty t̄ ñaxy tuk mil jumajt, ta Satanás
yajnasmats̄ya'añ m̄a tsyimy'ity. ⁸ Es net
ñuixut naxwiiñ, es nuix twin'um̄n tugekyu
naxwíñud̄, ja Gook naxwíñud̄ esu Magook
naxwíñud̄. Ja Satanás yajnaymyujkt̄'ayud̄p
nidugekyu naxwíñud̄ ja'ayaty di'ib̄ ni mbqat̄
nga'okmadsyo'ona, du'un éxt̄mu pu'u di'ib̄
jikymyejyñbyu'aay, es tsyiptuna'andu. ⁹ Oytyim

madsooty mä tugekyä naxwíñädu ta tsyo'ondä, es dyajnadujktä nidügekyä Dios ja jya'ayäty mä ja kajpn di'ibä Dios jyantsytsyejpy. Perä Dios dyajjünajky tsajpótmä jünya'ank di'ibä määt tnino'ktaay nidügekyä tadä ja'ayäty. ¹⁰ Net ja mujku'ugópk di'ibä natyä ja'ay tu twin'xüñ, yajkujädu'uju mä ja mejyñ di'ibä teepy azufrä, mä naty nandä'un tu yajkujädúwu ja axük jüyujk es ja kugajxpa di'ibä andakp. Jap 'yayowt xüñ koots winä xüñ winä tiempä.

Payo'oyän maja poop uñaaybyajn

¹¹ Nétuts n'ijxy ja Dios 'yu'uñä mä tu'ugä muj uñaaybyajn pooppä. Esä tsajp esä naxwíñädu jyügaktä mä naty 'ity, es ya'ijxtügooydyaya. ¹² Es n'ijxyäts ja o'kpäty, muj mutsk, tyánädu Dios winduuuy. Ta ja neky oj ya"aya'pwa'xy, es ya'ixy wi'ix tu tyundä nidu'uk nidu'uk. Es nandä'un wiinkpä neky ya"aya'pwa'xy mä 'ity kuxja'ay ja xyäajty pánäty jiky'ajttäp winä xüñ winä tiempä. Esä Dios tpayo'oy es ttukkumädooy ja o'kpäty éxtäm nidu'uk nidu'uk tu 'yadä'utstä, du'un éxtämä naty 'ity kuxja'ay nekykyäjxm. ¹³ Tam 'yijttä tugekyä ja o'kpäty, ja'a määt di'ibä o'kta mejyñöty, es tugekyä yajpayo'oydyä éxtäm tii tu ttunda. ¹⁴ Yä o'kan esä infyernä tu naty nandä'un dyajkta'aydyä ja o'kpäty tugekyä di'ibä naty yä'ujäty myüdajttäp. Net ja o'kpäty yajkujädúwädu mä ja mejyñ di'ibä ya'amp éxtämä jüan. Ko ja'ay jam 'yayowdu, du'un ja'a éxtäm 'yookta myümajtsk ok. ¹⁵ Ja'ayä ja'ay di'ibä xyä kuxja'ay nekykyäjxy mä yajjaaybyéty ja xyäajty pánäty jiky'ajttäp winä xüñ

winh tiemph, yh'uyh kyaj yajkujhdúwhdh mh ja mejyñ di'ibh ya'amp éxthmh jhun.

21

Jembyh tsajp esh jembyh naxwiñhdh

¹ Nétuts n'iijxy ja jembyh tsajp esh jembyh naxwiñhdh, mht ko yh jawyiimbh tsajp esh jawyiimbh naxwiñhdh kyaj mhaqanh, es kyaj mhaqanh jikymyejyñ.

² Es n'iijxyhts nandh'an ja jembyh Jerusalén kajpn di'ibh tso'omp tsajpótm mh Dios, es kyhda'aky, es jantsy tsuj oydyúñ éxthmh phjkph toxytyhjk ko pyhka'añ. ³ Es nmhdoogajxyhts jantsy mhak mh uñaaybyajn mh Dios yajkutíky, es jyhna'añ:

—Tyamh net ja Dios 'yity mht ja ja'ayhty, es jyiky'ata'añ mht yh'ujuty, es yh'ujuty tja'ay'ata'añ. Khum ja Dios 'yita'añ mht yh'ujuty, es Dyios'áthdht. ⁴ Esh Dios yajtútsxhduh tugekyh ja wyinnhu. Kyaj 'yok'ijnht ja o'khn, jh'uy yaxhn o ja phjk ado'onhn, ja'a ko tugekyh di'ibh tu 'yity, tu ja'a ñaxy kyexy.

⁵ Net ja di'ibh uñaapy mh yajkutíky jyhnaañ:

—Ujts nyajkejpy tugekyh ak jemy.

Nandh'an jyhnaañ:

—Khxja'ay, mht ko tyaqhdh di'ibhts ngajxypy, thy'ajthnh'u es mbahat xymyhbeky.

⁶ Nétuts xy'anmahay:

—Tu net yajkuydyuunda'ay. Ujtsh dh'an éxthm ja A es éxthm Z, ujtsh dh'an ja jawyiimbh es ja tim okph. Di'ibh tátsph, ujtshts nnamo'oyhp es t'uugh ja nhu di'ibh phdshamp mh myuxy es dyaky ja jiky'ajthn. ⁷ Es di'ibh myhmadakypy ja pojpu, yh'uts nmo'oyhbh tyaqhdh éxthmh

kyuma'āñ, ujtsa dū'un xyDyios'átap, es ya'uts n'u'unk'átat. ⁸ Per di'ibáty jyajpjā'adap, di'ibátyuts ej xykyamabujktap éxtamu Yajnitsókpa, di'ibáty jiky'ajttap axuuk, yajja'ay'o'ktap, ma'induundap, bruju'ajttap, 'yawdajttap di'ibu kyaj Dyiósaty, es nidugekyu di'ibu andáktap, taadaty nidugekyu pyaädudu es yajpajta'agat ma ja mejyñ di'ibu teepy azufru. Ko ja'ay jam 'yayowdu, dū'un ja'a éxtamu ja'ay 'yooktu myumajtsk ok.

Jembyu Jerusalén

⁹ Nétuts xyñimiiñ nidu'ugu anklas di'ibu ta ttuktaamdu'uty ja tsyim mut ja ayo'on, esuts xy'anmaay:

—Min es nduk'íxat di'ibu pyukaampy ja Borreegu'unk.

¹⁰ Net mādu Espíritu Santa myuk'ajtān oj xyajnejxyuts ma tu'ugu maj kopk jantsy kujxm, es xtyuk'ijxyuts ja maj kajpn Jerusalén kuni'xypyu ko kyuda'aky, jam tsyo'oñ tsajpótum ma Dios 'ity.

¹¹ Esu tada kajpn jantsy ta'xp mut ja Diosu jyajun. Esu tyu'xun du'un éxtamu tsujjátypyu tsaq, éxtamu tsaqju'unk di'ibu xu'ajtypy jaspe, wa'ats éxtamu viidru. ¹² Es juwadity ja kajpn ñabótsyaty majpxy es kujxm, mut majmajtsku tyujk aa. Es tu'uk tu'ugu tujk qa tmudaty tu'ugu anklas di'ibu kywendu'ajtypy. Es ma tada tu'uk tu'ugu tujk aa 'ity kuxja'ay tu'ugu xyuu ja majmajtsku Israelu myaank.

¹³ Tuguu 'yixy ja tujk aa ma xuu pyudsemy, tuguu 'yixy ma yukpoj myiñ, tuguu 'yixy ma ja xuu tsyi'ity es jatuguu 'yixy ma myiñ ja jumboj. ¹⁴ Ja potsy di'ibu ñabots'ajtypy ja kajpn, majmajtsku 'yujx tmudaty. Es ma ja

majmajtskpu potsy ujx kuxja'ay 'yity tu'uk tu'ugu
xyu ja nimajmajtskpu Borreegu'ungu 'yapóstulu.

15 Yu anklus di'ibuts xymyugajx tmudaty tu'ugu
ooru kijxn, es tkijxa'qu ja kajpn, ja tyujk qu es ja
ñabots. **16** Ja kajpn kwadraqadu 'yity, yu yeñ'ajtun
ti'igyuu mat ja wyooñ'ajtun. Ja anklus tkijxy ja
kajpn mat ja kyijxn, esu yeñ'ajtun wyinjajty ma-
jtsk mil jamajtsk mugo'px kilometru. Yu yeñ'ajtun,
ti'igyuu yu'u mat ja kyujxm'ajtun esu wyooñ'ajtun.
17 Net tkijxy ja wyooñ'ajtun ja ñabots, es wyinjajty
tugu'px mugoxk metru. Ja kijxn di'ibu ja anklus
yajtiimpy, du'u ja yeñ'ajtun éxtum di'ibu ja'ay
yajtiimpy.

18 Ja kajpn nabots pyótsyudyu naty mat ja jaspe
tsaau. Es ja kajpn, ak tim wu'ats ooru, du'u ja
kyuxe'eky éxtum viidru wu'atspu. **19** Ja kajpn
nabots pyotsy'ujx mat kanak naxu oyatypyu
tsaau. Ja jawyiimbu tsaau txu'aty jaspe. Ja
myumajtskpu txu'aty zafiiru, ja myudugukpu
txu'aty ágatu, ja myumajtáxkpu txu'aty esmeraldou,
20 ja myumugoxkpu txu'aty ónise, ja myududujkpu
txu'aty kornalinu, ja myujuxtujkpu txu'aty krisolitu,
ja myuduktujkpu txu'aty berilu, ja
myudaxtujkpu txu'aty topasyu, ja myumajkpu
txu'aty krisoprasu, ja myumajk tu'ukpu txu'aty
jasintu, ja myumajmajtskpu txu'aty amatistu. **21** Ja
majmajtskpu tujk qu, majmajtsk je'eyu ja perlu.
Tu'uk tu'ugu tujk qu, ti'igyuu je'eyu t'agaj'áty ja
perlu. Es ja muj tu'u di'ibu kajpngijky, ak tim
wu'ats ooru, éxtum wu'ats viidru.

22 Es kyajts n'iijxy ni tu'ugu tsajptujk jap,
mat ko yu Nindsan'ajtum Dios di'ibu tugekyu
muk'ajtun myudajtypu, esu Borreegu'unk, yu'u

tsyajptujk'ajttubu tada kajpn. ²³ Tada kajpn kyaj ttseky esu xuu es ni yu po'o ni'ánuadut, mut ko Dios esu Borreegu'unk, ja'a jyajun muut kyude'xyuty. ²⁴ Es ja jajun ma tada kajpn, ja'a kyudu'xup nidugekyu naxwiñadu ja'ay, es ja naxwiñadu réyaty tmamíndut ja myukja'ay'at ma ja kajpn. ²⁵ Du'ñum wyumut awa'ats yu kajpn nabots aa. Ni na'q kya"adukut, mut ko jap kyaj kyoodshaya'añ. ²⁶ Es ja naxwiñadu ja'ay tmamíndut ja myu'ajtan es ttukwindsu'ugadut ja Dios. ²⁷ Es ni na'q kyatákadu di'ibu axuak, o di'ibu tsoydyu'un muut, o win'u'umbu, yu'uyu tékuadup di'ibu xuu ijtp kuxja'ay jap Borreegu'unk ñekykyujxy ma yajja'aybyety ja xuuuyuty pánuty jiky'ajttup winu xuu winu tiempu.

22

¹ Nétuts ja anklus xtyuk'ijxy tu'ugu mujnuu di'ibu mujxp ma uñaaybyajn ma Dios esu Borreegu'unk yajkutúktu. Tada nuu jantsy wa'ats éxtamu viidru, es yu'u du'un yajkypy ja jiky'ajtan winu xuu winu tiempu. ² Tada nuu pyuye'eky muj tu'ugijky ma tada kajpn. Es mujnuubu'qay majtsk adu'um yoñ ja kepy di'ibu yajkypy ja jiky'ajtan es tyuump'aty majmajtsk ok tuk ju'mujmpu, winduk po'ojuty tyuump'aty. Es ja kepy'aay yu'u tsyooy'átup ja naxwiñadu ja'ayuty. ³ Es ni ma kyanaky'ítut ni tii di'ibu kajxpojkp.

Ma tada kajpn, Dios esu Borreegu'unk yajkutu'qandu, esu myaduumbu 'yawdataq'anadu, ⁴ es 'yíxtup ja Dios ja wyiiin jyajp, es tmudáttut ja Diosu xuu ma wyimbok. ⁵ Jap kyaj kyoodshaya'añ. Es di'ibaty ijttup jap, kyaj ttsóktut ni ja lyampru es

ni yu xuu ñijájudut, mut ko yu Nindsun'ajtum Dios kudu'xánup, es yajkutúktut winu xuu winu tiempu.

Tsojk ja Kristu myina'añ

6 Nétudsu anklus xy'anmaqay:

—Tyadu ayuk, tuy'ajtunu'u es mbaqat xymyubuktu. Paqadyu Nindsun'ajtum Dios di'ibu wyinma'añmyeepy ja kyugajxputy, yu'u tu tkexy ja 'yanklus es yajtuk'ixa'andu ja myuduumbuty di'ibu tsojk tunánup.

7 Du'un ja Jesukristu jyuna'añ:

—¡Mudoo'íttu! ¡Tsojkuts nminua'añ!

Jotkujk di'ibáty pyaduundup ja n'uxpujkuntuts di'ibu ijtp kuxja'ay mu tyadu neky!

8 Uj Fwank. N'ijx nmudoots tugekyu tyaqadu. Es kots n'ijxtuqay nmudoooduqay, taats nnaygyoxtunuqaydyáku anklus tyeky'ujxy di'ibudsu naty tu xytyuk'ixy, es nja"awdatáñuts. **9** Per yu'uts xy'anmaqay:

—Kátuts xy'awdaty. Nmudiimbyuts ja Dios, éxtum mij, es éxtumu mmugu'uguty di'ibu Dios ja 'yayuk kyajxwa'xudup, es nidugekyu di'ibáty pyaduundup ja Diosu 'uxpujkun di'ibu ijtp kuxja'ay mu tyadu neky. ¡Awdat ja Dios!

10 Es ja anklus xy'ak'anmaqayuts:

—Kajxwa'x yajxónu tyadu Diosu 'uxpujkun. Katu xykyuyu'utsy, mut ko tu dun tyimpatty py ja tiempu mu yajkuydyuna'añ. **11** Punaty axuuk adustup, wa'anu du'un t'aktimtuun'adu'utstu; es punaty pyanujxtup ja ka'oybyu winma'añ, wa'anu du'un t'aktimpanujx'adu'utstu; es punaty pyanujxtup ja tuy'ajtun, wa'anu du'un t'aktimpanujx'adu'utstu; es punaty

kyuydyuuundap ja Diosu wyinma'qan, wa'an du'an t'aktimkuydyuun'adu'utstu.

12 Du'anu Jesukristu jyuna'añ:

—¡Tsojkuats nmina'qan! Es kots nmínat, nmo'oya'añats nidu'uk nidu'uk éxtam pyaadyaty wi'ixáty tu jyiky'attu. **13** Ujtsu du'an éxtam ja A es éxtamu Z, ujtsu du'an ja jawyiimbu es ja tim okpu. Ujtsu du'an di'ibu tgekyu yajtsondák, es ujtsu du'an nandu'an di'ibu ya"abatudyaapy. **14** Jotkujkadyu taadaty di'ibaty tu tpujtu yajxónu wyit, ja'a njuna'anum di'ibu tu jyodumbittu es tu tmastu'uttu ja pyojpu. Yu'ndyu dan je'eyu pátdap tyúkat ma' tada kajpn es tjuxut ja ujts tueamp di'ibu yajkypy ja jiky'ajtan winu xuu winu tiempu. **15** Mut ko ni na'a mbaat kyatukudu jap di'ibu myudajttap ja axuk winma'qan, yu brújaty, mu'induumbaty, yajja'ay'o'kpatty, yu di'ibu 'yawdajttap di'ibu kyaaj Dyiósaty, es di'ibaty tsyojktap tyuundap ja andakun.

16 'Uj Jesús, tuats ngexy ja n'anklus es t'awánat nidugekyu ja mubujkphutujk ma ñaymyúkudu. Ujtsu du'an ja Davitu tuyueamp 'yaqats, es ujtsu du'an éxtamu jayxyu di'ibu móñum phadsueamp.

17 Yu Espíritu Santo esu Borreegu'ungru ñudo'oxy, ja'a njuna'anum ja ja'ay di'ibu myubujktap ja Jesukristu, ja'a junández:

—¡Min!

Es di'ibu myumudeeypy, wa'an nandu'an tjuna'añ:

—¡Min!

Es di'ibaty tátsudap, wa'an tmindu es t'axájut nadu'qan ja nuu di'ibu yajkypy ja jiky'ajtan winu xuu winu tiempu.

18 Uj n'anmaabyuts nidagekyu di'ibáty myudoo'ijttap yu Diosu 'yayuk di'ibu ijtp kuxja'ay ma tyadu neky, pan ja pún tnikóñ yu tyaqadu di'ibu ijtp kuxja'ay, Dios nandu'un niko'onxudap ja 'yayo'on di'ibu ijtp kuxja'ay ma tyadu neky.

19 Es pan ja pén oynu'unan tpuwitsy yu ayuk di'ibu ijtp kuxja'ay ma tyadu neky, Dios nandu'un puwijtsxudap di'ibu naty pátap tju'xut ja kepytuyump di'ibu yajjiky'ajtp, es kyaj tyúkut ma ja Diosu kyajpn. Yu kepytuyump esu Diosu kyajpn kuxja'ay 'yity ma tyadu neky.

20 Di'ibu tyaqadu ñigajxypy, du'un jyuna'añ:

—Tsojkuts nmina'añ.

Es nandu'unuts njuna'añ:

—Wa'an du'unaty. ¡Min, Nindsan'ajtam Jesús!

21 Wa'anu Nindsan'ajtam Jesús tkunu'xtu nidagekyu ja Diosu jya'ayaty.

**Ja jembya kajxy'átypya mada
Jesukristakyajxm: El Nuevo Testamento de
nuestro Señor Jesucristo en el mixe de
Juquila
New Testament in Mixe, Juquila (MX:mxq:Mixe,
Juquila)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixe, Juquila

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Juquila [mxq], Mexico

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Juquila

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

lix

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

0c492fbf-e19b-5f77-b2cc-07da5aab0305